Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера дениз • ШОАТТА, 14 октябрь, 1978 шу. • № 123 (5943). • Мах 2 кепиг.

ЕРЕВАНЕ ЦIЕЙ ДЕЗДЕЧА

ЕРЕВАН, 12 октябрь (ТАСС). Советий мехка халкъий барт болча дезале республика къахьегамхоша торжественно дезду Армени Россена юкъеена 150 шу дизара цIей. Юбилее керттера торжестваш чакхъяргйола Ереван укх деношка дог гIоздаьнна тIаьцаш я дукха хьаьший.

Тахан Ереване венав КПСС ЦК Политбюро член, СССР оборона министр Советски Союза Маршал Д. Ф. Устинов. Цо дакъа лоацаргда Армене Компарте ЦК-и Армянски ССР Лакхехьарча Советеи торжественни заседане.

Аэродроме Д. Ф. Устинова накъабаьхкабар Армене Компарте ЦК хьалхара секретарь К. С. Демирчян, Армянски ССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Б. Е. Саркисов, республика Министрий Совета председатель Ф. Г. Саркисян, Армене Компарте ЦК бюро членаш.

Накъабаьхкача дакъа лаьцар КПСС ЦК Политбюро членалла кандидата, Азербайджана Компарте ЦК хьалхарча секретара Г. А. Алиева, Грузе Компарте ЦК хьалхарча секретара Э. А. Шеварднадзе, РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела М. А. Яснова, кхыча союзни республикай, Москван, Ленинграда, Ростов-на-Дону городий делегацей кулгалхоша, доазол дехьарча хьаьшаша.

СИЙЛАХЬ-ЙОККХАЧА ОКТЯБРЬСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦЕ 61 ШУ ДИЗАРГА ДАЬ

КПСС ЦК ТIАХЬЕХАМАШ

1. Даькъала хилда Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 61 шу!

Даькъала хийла Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци — XX-ча бIаьшерен керттера событи, адамле капитализмагара социализмагахьа ласташ дерригдунен-исторически гола тоха йолаялар!

3. Даькъала хийла марксизм-ленинизм — империализмана духьаларча, социализман коммунизман коталоина тIехьарча къовсамера дерригача мехкий къахьегамхой низ бола идейни герз!

4. Даькъала хийла Советски Союза ленински Коммунистически парти — Октябрьски революци коталонца чакхъяккха дегаш ураоттадаьри вIаштIехьдаьккхари, советски общества кулгалдуи лостам телен низ!

Яхийла партен халкъен сийлахь-йоккха йохаргйоаца цхьоагIо!

5. БIаьш шерашка яхийла Владимир Ильич Ленина — Октябрьски революце баьчча, Коммунистически партии дунен тIа эгтара хьалхара социалистически паччахьалкхен хьаяьчуни кулгалдаьчуни цIии гIулакхи!

6. Сийлен хоастами хилба турпалча советски халкъа — коммунизм хьалъеш доаллачоа, дерригача дунен тIарча машара тIехьара къовсам лерраргIа лелабечоа!

7. Даькъала хийла Советий Мехка турпал болхлой класс — коммунизм хьалъеча хьалхалатта низ!

8. Даькъала хилба сий дола колхозии ахархой — коммунизм хьинаре хьалъеш боахкараш!

9. Даькъала хийла советски халкъа интеллигенци — коммунизм хьинаре хьалъеш йоаллар!

10. Даькъала хийла болхлой класса, колхозии ахархой, халкъа интеллигенце йохаргйоаца цхьоагIо! ЧIоагIлойла советски общества социально-политически идейнии цхьоагIо!

11. Даькъала хилда вай социалистически Даьхен дерригача халкъийн народностийн вежарашха дола доттагIалн лорзагIа яргйоаца цхьоагIон!

12. Даькъала хийла Советски Конституци — дунен тIа эгтара хьалхарча дерригача халкъа юкъарча социалистически паччахьалкхен Керттера Закон!

13. Яхийла халкъа депутатий Советаш! Паччахьалкхени обществан гIулакхашта доал деча болхлоша, ахархоша, интеллигенце лоаца дакъа шерлудда!

14. Яхийла бокъонца дола халкъа Iаьдали социальни нийсхон Iалашъеш йола социалистически демократи!

15. Советски Союза къахьегамхой! КПСС XXV съезда исторически решенеш кхоачашъяра тIехьа къовсам лоаттабе, дегIаенача социализма торонех бизза пайда эца гIерта!

16. Коммунисташ! КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъяра, производства эффективности балха дикали айяра тIехьа дерригача халкъо лоаттабеча къовсаме хьалха хила!

17. Советски профсоюзаш! ШерагIа йоаржае социалистически яхьи коммунистически хьисапе къахьегара болами!

Даькъала хийла советски профсоюзаш — доал дара школа, боахам лелабара школа, коммунизма школа!

18. Кагий нахи мехкарийи! ТIагIертте караерзае знанеш, лакхача идейноста уйла чуйоссае шоашта! Ленински IаьдалагIа, коммунистически IаьдалагIа даха, болх бе, къовсам лоаттабе Iомале!

19. Даькъала хийла Ленински комсомол — Коммунистически парте тешаме гIончен денале резерви, коммунизм хьалъеш боахкача къонабарий хьалхалатта отряд!

20. Даькъала хилба советски кхалнах — чIоагIагIа бола патриоткаш, хьинаре коммунизм хьалъеш боахкараш! Сийлен хоастами хилба ший дега йIовхал бераш — социалистически Даьхен хила ма-боаггIара, гражданаш хьалкхебара дIателача кхалсага-наьна!

21. Советски бIухой! КIаьд ца луш эргадоахаш тоаде шоай тIемен политически кийчо елга, массаза а кийча хила Даьхе, социализмана карагIдаьнна сийлахь-доккха хIамаш лораде!

Даькъала хилда сийдола СССР Герзашцара Низаш — советски халкъа машаре къахьегам тешшаме лораду ха, массане а юкъарча машара чIоагIале!

22. Советски Союза къахьегамхой! Къовсам лоаттабе 1978 шера план кхоачаш а тIехкхоачаш яра тIехьа! Къахьегама эггара лакхагIа овсарле, производства эффективности балха дикали хилийта тIатеIIа гIерта!

23. Сийле хийла производстве хьалхалаттарийн новаторийн — иттлагIча пятилетка план ханал хьалха кхоачашъяра, производства эффективности балха дикали айяра тIехьа лелаеча социалистически яхьа байракхаш лелаерий!

24. Промышленноста болхлой! Къовсам лоаттабе вай Даьхен индустриальни низ дIахо дегIабоалабаран чIоагIбаран тIехьа! Производственни низалаш сихагIа болх бе доладалийта, царех дукхагIа пайда эца!

ШерагIа никъ ле кердача техникана, прогрессивни технологенен дикагIча опытан.

25. Промышленноста болхлой! Производство дегIакхувла, халкъа эша товараш дукхагIа хьаде, цар дикали ассортименти тоае! Советски наьха тIа-тIа дукхагIа хула хьашташ диззагIа кхоачашде!

26. ГIишлоний болхлой! Производственни низалаши объекташи шоай ханнахьа болх бе йолаялийта тIагIертте хьажа! ГIишлош дика, кхом беш, хIанзарча технически ларда тIа хьалъе!

27. Транспортен бувзамен болхлой! Ма-могга тоаде халкъа боахама гIулакх делга, эффективно пайда эца транспортах, диззагIа кхоачашде советски наьха хьашташ!

28. Советски Союза къахьегамхой! Къовсам лоаттабе КПСС ЦК июльски Пленума решенеш вахаре кхоачашъяра, юрта боахам массе оагIорахьен лерттIен дегIабоалабара тIехьа! Цунна механизаци химизаци яра, лаьттašта мелиораци яра темаш сихъе, производства специализаци концентраци дегIайоалае!

29. Юрта боахама болхлой! Лакхъе юртбоахама производства эффективность! Пайда дикагIа эца лаьттах, техниках, удобренеех, ерригача материальни ресурсаех, дIадахийтача хIара сомагIа ма-могга дукхагIа пайда хьатIаба гIерта!

Къовсам лоаттабе доаханга Iа дикагIа даккхийтар духьа, чIоагIа лард йолла хьатIадоагIача шера лакха хьувкъам кхебара!

30. Сийле а хоастам а хилба шоаш ца кхобеш къахьегаш ялат, дулх, кхыйола юртбоахама продукташ яхара а паччахьалкхенга йохкара а социалистически декхараш кхоачаш а тIехкхоачаш а делга толаме Iалашдеча юртарча къахьегамхой!

31. Юрта боахама, заготовительни, транспортни, хIамаш чакхйоахача, торговн предприятейн организацейн болхлой! Кхашкарен фермашкарен продукце хIара килограмм метта лоаттаен халкъа пайда беш хилийтен тIагIертте хьажа!

32. Торговле, общественни кхачан, быта служба, жилищно-коммунальни боахама болхлой! Советски наха лакха культура йолаш гIулакх дара тIехьа къовсам лоаттабе!

33. Советски Союза къахьегамхой! Балха хIара участке организованность лакхъе, порядоки дисциплинен чIоагIъяра тIехьа хьинарегIа къовсам лоаттабе! Бедал, доагор, электроэнерги, металл, кхыйола материалаш кхоехьажа!

34. Советски Союза къахьегамхой! Социалистически доалахье чIоагIа лора а е еба а е! Вай Даьхен Iалама рузкъаех хьаькъалца пайда эца!

35. Юрта боахама болхлой! ТIагIертте лакхъе шоай профессиональни говзал, караерзае экономически знанеш, боахам лелабарен доал дарен хIанзара методаш!

36. Халкъа боахама специалисташ! Рационализатораши изобретателаши! ХьинарегIа къовсам лоаттабе производства торонех биззагIа пайда эцара, Iилма-технически прогресс сихъяра тIехьа!

37. Советски Iилмахой! Лакхъе Iилма-тохкамий эффективность, Iилма производствацара бувзам чIоагIбе!

Сийле хийла советски Iилма!

38. Литературан искусстван деятелаш, культура болхлой! Лакха дIахьо советски искусства партийностен халкъален байракх, вай сийлахь-йоккхача Даьхенна хила мийоаггIара произведенеш хьакхолла!

39. Халкъа образоване болхлой! Дешар хьехара эффективности дикали айе! Коммунизма, советски патриотизман пролетарски интернационализман уйланца, дешарцен къахьегамцен сакхетамца гIулакх хилара уйланца хьалкхее хьалкхувш йоагIа тIехье!

40. УнахцIено лораяра болхлой! Бахача наха медицински гIулакхдара дикали культурен ма-могга айе! Медицински Iилмана карагIдаьнна кердадараш хьинарегIа практикана юкъедсаладе!

41. Физкультуран спортен болхлой, спортсменаши спортсменкаши! Советски наьха хIара деннарча вахара юкъе хьинарегIа кхахьа физически культура, Московски олимпиада-80 кийчо елга шерагIа доаржаде!

42. Революце, тIема а къахьегама а ветеранаш! Кагирхой хьехамчаш! Советски халкъа революционни, тIема а къахьегама а традицеш тIа къона тIехье хьалкхеяра юкъе хьинарегIа дакъа лаца!

43. Пионераши школьникаши! Дег тIара дукхаеза советски Даьхе, тIагIертте Iомае знанеши къахьегама говзали! Ленина гIулакха тIехьара, коммунизмана тIехьара хьинаре къовсамхой хила кийчле!

44. Вежарий моаршал да коммунистически болхлойн партешка — империализмана духьаларча, машара, демократена, къамий кортамукъаленна, социализмана тIехьарча деналеча къовсамхошка!

Марксизма-ленинизма, пролетарски интернационализма меллургйоацача ларда тIа чIоагIлойла дерригача дунен тIарча коммунистий цхьоагIон цар кхотабалари!

45. Даькъала хийла пролетарски интернационализм — тохкамах чакхдаьннен низ болен дунен халкъашта юкъерча болхлой класса герз!

46. Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

47. Вежарий моаршал да социалистически мехкий халкъашка! ДегIа а ухийла чIоагI-а лойла дунен социализма система — антиимпериалистически къовсама хоадам боллаш бола низ, машара, демократе, социальни прогресса чIоагIале!

48. Даькъала хийла социалистически содружества мехкий коммунистически партейи халкъийи цхьоагIон цар кхотадалари!

49. Вежарий моаршал да ший къаман суверенитет, территориальни бIарччал, паргIатон ший лоIамах хилари чIоагIа лорадеча турпалерча вьетнамски халкъага!

ЧIоагI а лойла тоа а лойла Вьетнама социалистически республика — Къулба Малхбоален Азера машарен социализман низий лоархIаме форпост!

50. Вежарий моаршал да къонахчал долча Лаосски халкъага! ЧIоагI а лойла тоа а лойла социалистически общество хьалъяра наькъа тIа яьина Лаосски Халкъа Демократически Республика!

51. Вежарий моаршал да капиталистически мехкий болхлой классага — эксплуатацена, монополеш чутоттаялара духьаларча къахьегамхой бокъонашта тIехьарча, машара, демократена, социализмана тIехьарча деналеча къовсамхочунга!

52. Вежарий моаршал да колониальни гIабаш тIера кхайсача, къаман кортамукъален социальни прогресси чIоагIъяра тIехьа къонахчал долаш къовсам лоаттабеча халкъашка!

53. ДIайха моаршал да империализмана, расизманен неоколониализманен духьал, паргIато, къаман кортамукъален социальни прогресси бахьан къовсам лоаттабеча Африка халкъашка!

Дунен халкъаш! Зимбабве, Намибе, Къулбехьен Африка халкъаша расистски режимаш дизза дIаяхара тIехьа лоаттабу къовсам чIоагIагIа хьаллаца!

54. ДIайха моаршал да империалистически монополе Iазапа духьала, реакценен фашизманен духьала шоай мехкаш паргIаттен кхычарех тийша хIама доацаши, демократически дегIаахара тIехьа денале къовсам лоаттабеча Латински Америка халкъашка!

55. ЧIоагIлойла вай ханарча керттерча кхаь революционни низий — дунен социализма, дунен халкъашта юкъерча пролетариата, къамий-кортамукъален болама йохаргйоаца низ бола цхьоагIо!

56. Вежарий моаршал да набахтенашкен фашистски къоргашкен Iазап озаш боахкача, халкъий паргIатонна, демократена, социализмана тIехьарча къонахчал долча къовсамхошка!

Кортамукъале яккха империализман реакцен тутмакхашта!

57. Вежарий моаршал да фашистски реакцена духьала къонахчал долаш къовсам лоаттабеча Чиле болхлой классага, берригача къахьегамхошкен демократашкен!

Дунен халкъаш! Чиле патриоташцара солидарность чIоагIъе!

Кортамукъале яккха фашистски хунта тутмакхашта!

58. Дунен халкъаш! Алсамдаха израильски агрессех хьахиннараш цIендаь дIадахара тIехьа Гаргарча Малхбоаленерча ерригача паччахьалкхенаштен халкъаштен нийсхой машари оттабара тIехьа, Iарбий мехкий чурча гIулакхашта империалисташ юкъегIертара духьала лоаттабеча къовсама низаш!

ЧIоагI а лулда дегIа а ухалда Советски Союзен Iарбий мехкийн халкъашта юкъера доттагIали цхьана леладу гIулакхаши!

59. Европейски халкъий мехкаш! ТIагIертте вIаштIехьдаккха хьажа ерригача Европа юкъарча совещане ТIехьара акт йизза кхоачашъелга, Европах машара, кхерамзлен, цхьана гIулакхаш леладара, социальни прогресса континент елга!

60. Азиатски мехкий халкъаш! Къовсам лоаттабе Азе машар чIоагIбара, цхьана гIулакхаш леладаран дикача лоалахой отношенеш хиларан, кхерамзле Iалашъяра тIехьа!

61. Дунен халкъаш! ЧIоагIагIа къовсам лоаттабе керда дунен тIом хилара кхерам дIабаккхара тIехьа, дунен халкъашта юкъера кхохкам кIаьдбелга кIоаргдара тIехьа! Хьагучабаха реакцен агрессен, милитаризман реваншизман — машарен халкъий кхерамзлени моастагIий тийша балхаш!

62. Дунен халкъаш! Дунен халкъашта юкъерча гIулакхашта низ юкъе ца боаккхилга закон даь дIаоттаде, хIаьта ядерни герз кхы цIаккха а хургдоацаш декхаргдола гIулакхаш де! ХьинарегIа къовсам лоаттабе машара кхераме дола герзаш сихдаь хьадара духьала, герз Iодиллара довлара тIехьа!

63. Дунен халкъаш! ДIадеха дуккха нах хIалакбеш дола герза керда тайпаши системаши кийчъелга а хьаелга а дехкалга! Хаьдда духьала довла нейтронни бомба хьеяра планашта!

64. Даькъала хийла Советски Союза машар беза ленински арахьара политика!

Вахаре йизза кхоачашхийла КПСС-а XXV съездо оттаяь машари дунен халкъашта юкъера цхьана леладу гIулакхаши бахьан, халкъаш паргIатен шоай лоIамегIен хилара бахьан дIахо къовсам лоаттабара йола программа!

65. Даькъала хийла вай Сийлахь-йоккха Даьхе — Советски Социалистически Республикий Союз!

Марксизма-ленинизма байракха кIал, Коммунистически парте кулгалца — коммунизм хьалъеча керда коталонаш а йоахаш дIахьалхашкахьа долле!

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитет

КПСС обкомеи НГIАССР Министрий Советеи

«ГРОЗНЕФТЬ» ОБЪЕДИНЕНЕИ ГI. АХРИЕВА ЦIЕРАГIЧА «ЭЛЕКТРОИНСТРУМЕНТ» ЗАВОДЕИ КОЛЛЕКТИВАША ДIАДОЛАДАЬЧОХ

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома бюрон НГIАССР Министрий Советн хьежай укх карарча шера йиълагIа квартал тIагIертта къахьегарца белгалъяккха, пятилетка кхаь шера программа ханал хьалха кхоачашъе, пятилетка диълагIча шера толаме болх бергболаш чIоагIа лард йолла лаьрхIа «Грознефть» объединенен ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» заводен коллективаша дIадоладаьчунга.

«Грознефть» объединене коллективо дош деннад шу чакхдоалаш планал совгIа 25 эзар тонн коача доагор даккха, Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дузаш валови продукци арахецара кхаь шера план кхоачашъе, хIаьта шу чакхдоалаш планал совгIа 19 миллион сомал кIезигагIа йоацаш из яла. Назрановски «Электроинструмент» завода коллективо декхар тIаийцад йиълагIча квартала оттаьча планал совгIа 300 эзар сома продукци арахеца.

КПСС обкома бюроси республика Министрий Советои къоабалдаьд «Грознефть» объединене, «Электроинструмент» завода коллективаша дIадоладаь патриотически гIулакх. КПСС горкомаштен, райкомаштен, промышленни предприятей, транспорта, гIишлоний партийни, комсомольски, профсоюзни организацешта, ведомствашта, боахама кулгалхошта тIадиллад мехкдаьттахойи машинашъерийи инициатива къахьегача коллективашка ювцар, КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела нов. Л. И. Брежнева Баку торжестваш йолаши Къилбаседа Кавказа автономии республикай кулгалхошца Грозне къамаьл деши могадаьрашкен еннача рекомендацешкен хьежжа чакхъяха еза мероприятеш оттаяр. Iалашде деза укх карарча шерен бIарччача пятилеткан планаш ханал хьалха кхоачаш а тIехкхоачаш а еча лоаттабеча къовсаме къахьегамхоша хьинаре дакъа лоацилга, производства чурча торонех хьаькъалца пайда эцилга, массанахьа а балха эффективности дикали айелга. Укх карарча шера йиълагIа квартал ерригача промышленни предприятешка тIагIертта къахьега квартал а хинна дIаотта еза. Къахьегама овсарле лакхъяр, продукце дикал айяр, оборудованехи къахьегама ресурсаехи эффективнегIа пайда эцар — партийни, профсоюзни, комсомольски организацей, Нохч-ГIалгIайчен ерригача къахьегача коллективай денале декхар.

СОАХКАРЧУЛ ШОЗЗА ДУКХАГIА

400 гектара тIара сомаши 68 гектара тIара баьцадаараши чудерзадаь бовла брахк Урус-Мартановски района Мичурина цIерагIча совхоза бешамаш лелаераш. Къаьстта бIарг хьесташ ба хьийкъа сом. Юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара 133 центнер Iажаш боах совхоза болхлоша планах 80 центнер мара ца боагIача. Цудухьа паччахьалкхенна 4900 тонн сомаш дIабала вIаштIехьдаьннад коллектива. Из хул планал 1700 тонн дукхагIа е соахкарчул шозза дукхагIа.

Ишгта 600 тонн баьцадаараш а дIаденнад бешамаш лелаераша дохкара организацешта.

Хьалкхсбаь хьувкъам бешамашкара чуэцаш итт бригада я. Царна юкъе къаьстта дикагIа болх бу шоллагIча бригада коллективо (бригадир — 3-ча степена Къахьегама Сийлен ордена кавалер Янаева Тамара). Цу коллективо укх аьхкин гурахьен 1100 тонн Iажаш чуийцаб.

Бешамаш лелаерашта юкъе яьржача социалистически яхье дика толамаш доахаш хьайоагIа комсомолец Геникаев Увайс керте латта бригада. 22 гектара тIара 440 тонн сомаш баьхаб цу коллективо. Юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара 200 центнер йоал уж. Боахаме эггара лакхагIа бола хьокхам ба из.

— Из беркат оаха массане цхьа барт болаш, агротехнически бокъонаша дIадехача тайпара къахьегарах даьннад, — йоах бригадира У. Геникаева. — БIаьстан юкъе денз гуйре чуерзалца толаме къахьега нах шорта ба тха боахаме, хIаьта тха-тхоай бригадаца а бац уж кIезига.

Цун дешашта тешал деш хьокхамаш да комсомолка Бертаева Дарганен Джамалаева Жовжанен кулгалдеча звеной. Дийнахьа 350—400 килограмм Iажаш гулбу цу шиннех хIаране, норма 250 килограмм мара йоацача.

Овсаре къахьегачарца ба сомаши баьцадаараши дIакхухьа водителаш Саидов Адам, Закаев Данга, Пираев Мухьмад. Ден нормаш 120—130 процент кхоачашъю царех хIаране.

Цу тайпара айденнача хьинарца къахьегача наьха балхаца дукхагIа безам хилийтара эша гIойленаш ю боахама кулгалхошен партийни а профсоюзни а организацешен. Масала, нормаш кхоачашъяьчарна хьалххехьа оттаьча мероприятешка лаьрхIача бесса ахчан совгIаташ, лу, моральни стимулашца хьаллоац.

Чакхдоалаш латт бешамашкарен кхашкареи хьувкъам чуберзабу балхаш. Айденнача хьинарца къахьегаш ба бешамаш лелаераш.

— КПСС ЦК июльски Пленума решенешта гIулакхаца жоп луш, кхы а 300 тонн сомаши 250 тонн баьцадаараши дIалургда оаха паччахьалкхенна, — йоах совхоза керттерча агронома Мажидов Алаудина.

М. ЦУРОВ.

Къахьегама толамаш

Дикача совгIаташца накъаяьхкар вIашагIтехача Грозненски ТЭЦ-а №№ 1, 3 йолча электростанцей коллективаш Конституце шу дизара. Цар толамца кхоачашъяьй нийс бетта электрически йIовхален энерги яккхарен дIаахийтарен план. Планал совгIа яьккхай цар 2600000 киловатт-сахьат электроэнерги, дIаяхийтай 21 эзар гигокалори йIовхал. Цу коллективаша кхоадаьд 889 тонн условни доагор.

* * *

СССР кердача Конституце шу дузача денна толамца накъаболхаш балха эффективности дикали лакхъяра тIехьа шерра социалистически яхь а йоаржаяь къахьийгача «Кавказэнергомонтаж» треста Къилбаседа-Кавказа монтажни управлене грозненски прорабски участко ханал хьалха, 25 сентябре, дерригача технико-экономически хьокхамашта кхоачашйир пятилетка кхаь шера задани. Ерригача производственни звеньяша цхьа барт болаш къахьегарах хьахиннад из.

Х. СУРУДЖАНЦ.

ТIЕХЬАБУСАРАШ БОАЦАШ, ЭФФЕКТИВНО

Ростов-на-Дону, 11 октябрь. (ТАСС корр.) Шин дийнахьа укхаза хилар ерригача промышленни предприятешa планаш кхоачашъелга Iалашдара Ростовски областной партийни организаце беча балха формаши методаши Iомаяра йола Ерригсоюзни семинар. Цига дакъа лаьцараша вIаши ийцар опыт, уж хилар Дона цхьайолча хьалхалаттача заводашка, фабрикашка, шахташка. «ТIехьабусараш боацаш бе болх!» яхача девизагIа яхь вIашагIйоллар дайзар.

Семинаре къамаьлаш дир КПСС Ростовски горкома хьалхарча секретара Б. И. Головеца, КПСС Московски горкома секретара Л. А. Борисова, Ростовски паччахьалкхен подшипникий завода воккхагIча мастера А. А. Шапкос, СССР Госплана председатела заместитела Н. П. Лебединске, КПСС Ленинградски обкома секретара А. П. Думачева, СССР Госснаба председатела хьалхарча заместитела В. Н. Ксинтариса, Узбекистана Компарте ЦК секретара И. Г. Анисимкина, «Азот» яхача Кемеровски производственни объединене парткома секретара В. Б. Ханукова, кхычар.

Семинаре хиннараша КПСС ЦК-а, новкъост Л. И. Брежнева тешам белар парте XXV съезда решенеш вахаре толамца кхоачашъяра шоай деррига низаши знанеши дIалургхиларах, производства эффективности балха дикали айяра тIагIертта болх бергхиларах.

* * *

Областе волаш И. В. Капитонов КПСС Ростовски обкома хьалхарча секретараца И. А. Бондаренкоца, КПСС ЦК отделий заведующешца Б. И. Гостевцеи В. С. Фроловцен хилар «Ростсельмаш», Новочеркасски электровозаш деча, Ростовски вертолетни заводашка. Цига уж хьежар производствана реконструкци мишта ю, дегIа мишта ух, халкъа боахама лаьрхIа керда техника хьа мишта кхолл.

Парте областной комитете И. В. Капитонова къамаьл хилар обкома бюро членашца, партийни активаца. Цига дийцар общественни производства эффективность дIахо айярца, укх карарча шерен бIарччача пятилеткан план кхоачашъярца, экономикана партийни кулгалдара стили методаши тоаярца, партийни организацешка отчеташи харжамаши чакхдахарца дувзаденна дешаш.

СССР Министрий Совете

СССР Министрий Совето соцам бу салоIа ди 1978 шера 4 ноябргара шоаттденгара 6 ноябрга оршотденга даккха.

ЛЕНИНА ОРДЕН ЛЕЛАЕЧА «ГРОЗНЕФТЬ» ОБЪЕДИНЕНЕИ ГI. АХРИЕВА ЦIЕРАГIЧА НАЗРАНОВСКИ «ЭЛЕКТРОИНСТРУМЕНТ» ЗАВОДЕИ КОЛЛЕКТИВАША НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ПРОМЫШЛЕННИ ПРЕДПРИЯТЕЙ БЕРРИГАЧА КЪАХЬЕГАМХОШКА ДАЬ

КХАЙКАРАЛ

Деза новкъостий!

Дерригa советски халкъ санна, вай республика къахьегамхой чIоаггIа хьинари дегаши айденна болх беш ба КПСС XXV съезда исторически решенеш, иттлагIча пятилетка планаш кхоачашъяра тIехьа. ЦIаккха а ца хиннача тайпара политически къахьегамен хьинар айденна чакхъяьлар СССР кердача Конституце шу дизара сийна лелаяь вахта. Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхоша чIоагIа къоабал а йир, берригаш а раьза болаш тIа а ийцар Къилбаседа Кавказа автономни республикай кулгалхошца Грозне вIашагIкхийттача хана новкъоста Л. И. Брежнева сина рекомендацеш. Уж — керда къаьгга тешал да республика экономика дIахо дегIайоалаяра парте еча йоакхон, партийни, боахама организацешта, Нохч-ГIалгIайчен берригача къахьегамхошта производство дIахо айяра йола денале программа я.

Пятилетка йолаелча денз дIаяхача хана тха коллективаш кердача мулашка кхаьчай. Бурувдеттараша планал совгIа 13 эзар метрал дукхагIа буруве техад. Северная-Минеральная, Андреевская яхача майдашка мехкдаьтта доалла керда моттигаш хьайийллай, лакхерча меле дукха мехкдаьтта Правобережне доаллилга бакъдир. Пятилетка йолаелча денз мехкдаьттахоша планал совгIа 1 миллионал совгIа тонн мехкдаьттеи 200 миллион кубически метр попутни газ еннай. Цу юкъа планал совгIа 16 миллион сомал дукхагIча маьхал валови продукци яьккхай.

Объединене итт коллективо рапорт деннад пятилетка кхаь шера план чакхъяьккхарах. Мехкдаьтта промышленни запасаш тIаккхетийтара, газови бензин даккхара, скважинашта тохкам бара кхаь шера планаш ханал хьалха кхоачашъяьй.

Валови продукци арахецара шин шерен 9 беттеи контрольни цифраш 2 миллиони 419 эзари сома дукхагIа хилийтай ГI. Ахриева цIерагIча Назрановски «Электроинструмент» завода коллективо. Къахьегама овсарле лаккъяра 1979 шера боарам тIа кхаьчай из.

КарагIдаьнна уж дерригa гIулакхаш оаха лерхI тхоай производстваш дIахо динамичнои массе оагIорахьареи дегIайоалаяра йола лард санна. Партеи правительстваи дIадехараша ма-яххара тхоай балхага хьежача белгал ца даьккхача далац къахьегама эффективности дикали айяра накъагIа долхаш къоастаданза диса декхараш дукха долга. Эггара хьалхара декхар — долаш дола кхоачамбоацараш дIадахар, пайда эцанза йола торонаш юкъейоалаяр, хьалхалаттачунна улув тIехьавусар ца хилийтар.

СССР Конституце шу дизара сийна вахте латташ хьахинна темпаш лох а ца йолийташ, оаха лаьрхIад, укх карарча шера йиъылагIа квартал тIагIертта къахьегарца белгал а йоаккхаш, пятилетка кхаь шера программа ханал хьалха кхоачашъе, диъылагIча шера толаме дIахьалхашкахьа дахара чIоагIа лард йолла. Оаха кхы тIа а социалистически декхараш тIаэц.

«Грознефть» объединене гIолла — шу чакхдоалаш планал совгIа 25 эзар тонн мехкдаьтта даккха, валови продукци арахецара пятилетка кхаь шера план Сийлахьбоккхача Октябра 61 шу дузаш кхоачашъе а шу чакхдоалаш планал совгIа 19 миллион сомал кIезигагIа йоацаш из дIаяла а.

ГI. Ахриева цIерагIча назрановски «Электроинструмент» заводе гIолла — шера йиъылагIча квартала оттаяьча планал совгIа 300 эзар сома маьха продукци арахеца.

Белгалдаьча мулашка кхачара дика болх бе, коммунистически хьисапе къахьегара болам шерагIа боаржабе безаргба. Къаьстта уйла тIаяхийта еза къахьегама овсарле айяра, хьалха латта опыт, прогрессивни технологи, къахьегам дукха дIабахийта безача процессашта механизацеи автоматизацеи яра ларда тIа продукцега дIадолар лохден цун дикал айен езаш хилара.

Республика промышленносте къахьегаш мел барашка чIоаггIа кхайк тхо; оаха дIадоладаьр хьаллаца, толамаш алсамдахара дерригa шоай низаш, хьинар, говзал тIаяхийта, производства эффективности балха дикали айе, керда коталонаш а яьхе гIадийга Даьхе.

Деза новкъостий! Пятилетка кхоалагIа шу чакхдоала квартал тIагIертта къахьегарца белгалйоаккхаргья вай, КПСС XXV съезда исторически решенеш кхоачашъеча юкъехьоргда вай дахьа доаггIаш дола дакъа!

Пятилетка кхоалагIча шера тIеххьара квартал тIагIертта, лакха овсарле йолаш къахьегарца белгалъяккха гIерта «Грознефть» объединенеи ГI. Ахриева цIерагIа назрановски «Электроинструмент» заводеи коллективаш цхьаь яц. Уж тайпа уйлаш йолаш ба республике къахьегаш бола эзараш нах. Цар доккхача хьинарцеи дегаш айденнеи дIадоладу ерригача торонех дIахо пайда эцара, кхоалагIча шереи бIарччача пятилеткаи заданеш ханал хьалха кхоачашъяра тIадерзадаь творчески гIулакхаш.

Иштта, «Грознефтеоргсинтез» объединене коллективо лерхI шу чакхдоалаш кхаь шера планал совгIа 21 миллион сома маьха продукци арахеца, хIаьта ацетонови завода коллективо — 5 миллион сома. Ялатпродуктай производственни объединене къахьегараша дош деннад шу чакхдалалехьа пятилетка контрольни цифраща 1978 шера лаьрхIа хинначул 3 миллион сомал кIезигагIа маьха йоаца продукци арахеца.

Пятилетка кхоалгIа шу КПСС XXV съездо хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдара лоархIаме мул ба. ШерагIа йоаржае из котлонца баккхара тIехьара яхь!

ЦХЬАН МУГIАРЕ—ДЕ ЛЕРХIАЧУНГА

Къилбаседа Кавказа вежарашха йолча автономни республикаша 1978 шера ийс бетта лелаьча социалистически яхьа итогаш

Iалаьмате чIоагIа къахьегамен политически уйла айенна СССР Конституце — хьалхара шу дизара накъабаьхкар Къилбаседа Кавказа автономни республикай къахьегамхой.

Цу дерригхалкъа цIей еина лелаьча вахте автономни республикай промышленни предприятей, гIишлошъеча организацей, колхозийи совхозийи, торговлеи бытовой гIулакхаш дечеи организацей коллективаша керда, доккхагIа мулаш даьхад республика экономикеи культуреи дегIайоалаеча.

Производства эффективности балха дикали айяра тIехьара социалистически яхь шерра йоаржа а яь Къилбаседа Кавказа вежарашха йолча республикаша мехка халкъа боахама пятилетка кхоалагIча шера планал совгIа миллионаш сома маьхе продукци еннай. Юрта боахаме дукхагIа хиннад доахан, айеннай цун продуктивность, паччахьалкхенга кхаьчай планал совгIа фермай продукци. Шерденнад бахача наха торговли бытовойи гIулакхаш делга.

Заводашкеи фабрикашкеи, колхозашкеи совхозашкеи чакхдоахаш да производственни низалех, материальни къахьегамеи ресурсаех биззагIа пайда эцара, производства эффективность лакхъяра, автономни республикай кулгалхошца вIашагIкхийттача хана новкъоста Л. И. Брежнева енна указанеши рекомендацеши практически чакхъяхара де деваш. Цунна дола тешал да тахан кепа тохаш йола 1978 шера ийс бетта лелаьча социалистически яхьа итогаш.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

Яхье яьннача республикай промышленни предприятеша Iалашдаьд промышленни продукци маьхала яккхарен наделей керттера тайпаш арахецареи планови заданеш дикка тIеххкоачашъелга. Ерригача вежарашха йолча республикашна 1977 шера ийс беттаца нийсдича продукци дукхагIа маьхала а яьккхай ара а хийцай.

ТIагIертта къахьийгад республикай промышленноста керттерча доакъой коллективаша: энергетически, металлургически, мехкдаьтта доахача, мехкдаьтта химически, машинашъеча, кхычахьа.

Къилбаседа Кавказа ерригa республикаш лоархIаьй къахьегама овсарле айяра планех, дIадахача шера цу ханаца нийсдича кхаьча хиннача боарамал тIехъяьннай.

Нохч-ГIалгIайчен мехкдаьттахоша дош деннадар скважинай фондаца дикагIа болх бареи тIоанашта воздействи яреи чотах планал совгIа 50 эзар тонн мехкдаьттеи 3 млн. куб. метр гази яккха, хIаьта дIабахача ийс бетта даьккхад планал совгIа 72 эзар тонн мехкдаьттеи 52 млн. куб. метр гази.

Ийс бетта план кхоачашъяьй электроэнерги, мехкдаьтта химе продукци, мехкдаьтта аппаратура, трансформаторни подстанцеш, электрически инструмент, тракторий прицепаш, хьу, хьун материалаш, кIир, тIехьанахьара трикотаж, кога гIирс, маршаш, хьайбай даьтта, нахчаш, кондитерски хIамаш, маькхи маькха-булкаши, макаронаш, генарий даьтта даккхара.

Республика промышленни предприятеша 1978 шера ийс бетта культурно-бытовойи коа-карта эшеи товараш арахийцад 39,4 млн. сома. Шарикови авторучкаш арахецара план 102 процент кхоачашъяьй, радиоприемникаш — 100,8 процент.

Заводашкеи фабрикашкеи шерлуш ба «ТIехьабусараш боацаш бе болх» яха ростовчаний болам. Яхье дика толамаш доах Дагестана промышленноста болхлоша. Цига яц тIехьаюса цхьаккха а промышленни предприятеш. Нохч-ГIалгIайчене промышленни продукци маьхала яккхара планашта тIехьайисай ялх предприяте коллективаш, царех я: «Грознефтеоргсинтез» яха производственни объединени, Грознески ремонтно-механически завод, химреагентий Карабулакски завод, радиотехнически завод, рудни йоаца гIишлоний материалаш йоахеи чакхйоахеи Карабулакски завод, «Консервплодоовощ» яха производственни объединени. 17 предприяти лоархIаьяц къахьегама овсарле айяра планех.

Цхьайолча предприятешка биззагIа пайда эцац производственни низалех, балха ха йоаеш моттигаш я, биззагIа пайда эцац материальни ресурсаех.

ХIанз дукхача предприятешка кхоачашъяц поставкай заданеши декхараши лаьрхIача продукци маьхала яккхара планаш.

Паччахьалкхен планови дисциплина толха а яь продукци дIаяхьийтара договора декхараш кхоачашдаьдац: «Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене, радиотехнически, медицински инструментий, электромеханически, рудни йоаца гIишлоний материалаш йоахачеи чакхйоахачеи Карабулакски заводаша, кога гIирса фабрика, «Консервплодоовощ» производственни объединене, «Чечингпромстройматериалы» яхача объединене, кхыча предприятеша.

1978 ШЕРА ИЙС БЕТТА ПЛАН ПРОМЫШЛЕННОСТО КХОАЧАШЪЯР
(проценташ)

	Нохч-ГIалгIай АССР	Къилбаседа-ХIирий АССР	Черсий-Балхарой АССР	Дагестански АССР
Продукци маьхала яккхара план кхоачашъяр	101,0	101,1	101,8	102,4
дIадахача шера цу ханаца нийсдича	102,0	104,3	101,7	100,5
Къахьегама овсарлеи план кхоачашъяр	100,3	101,5	100,0	101,2
дIадахача шера цу ханаца нийсдича	101,1	104,0	101,5	100,0
Промышленни предприятеш — ерригаш	126	141	115	183
царех продукци маьхала яккхара план кхоачаш ца яьраш	6	5	3	яц

КАПИТАЛЬНИ ГIИШЛОШЪЯР

1978 шера январе-сентябре чIоагIа къахьийгад яхье яьннача республикай гIишлошъераша. Нохч-ГIалгIай АССР гIишлошъерий хьокхамаш цу юкъа лоалахарча республикашкарчул лакхагIа да.

Нохч-ГIалгIайчене капвложеней ийс бетта план 100,6 процент кхоачашъяьй, гIишлой-монтажни балхий — 97 процент. ДIадахача шера цу ханаца нийсдича гIишлой-монтажни балхаш 4 процент дукхагIа даьд, хIаьта капвложеней юкъара боарам — 11 процент. Паччахьалкхен подрядни гIишлой-монтажни организацеша шоай низаща даьд 146,4 миллион сома балхаш, ийс бетта планал 3 процент дукхагIа. ДIадахача шерарчул дукхагIа даьд гIишлой-монтажни балхаш.

Наха чубаха цIенош хьалдеча дIаяхийтай 20 миллион сомал дукхагIа капвложенеш е ийс бетта плана 94 процент.

Цу юкъа хьал а даь къахьегамхошта чубаха дIаденнад 90 эзар кв. метр цIенош.

Паччахьалкхен капитальни вложенеш 9 бетта юрта боахамга 64,3 млн. сом е 9 бетта плана 95 процент дIаяхийтай.

ДIадахача шера цу ханаца нийсдича юрта боахамга яхийта капвложенеш 5 млн. сома дукхагIа я.

Укх шера ийс бетта план къаьст-къаьстача доакъошка кхоачашъяьй: коммунальни гIирсаш деча 201 процент, просвещене 64 процент, культуре — 39, унахцIено лораеча — 104, наха чубаха цIенош деча — 89 процент.

Шоай низаща гIишлой-монтажни балхаш дара планаш тIехкхоачаш а яьй балхаш дукхагIа а даьд СССР Минпромстроя Нохч-ГIалгIай гIишлошъеча управлене № 6 йолча СМУ, № 11 йолча СМУ. ХIаьта а Управлени бIарчча хьанийцача дIадахача шераца нийсдича балхий объем тIаккхийттаяц.

1978 ШЕРА ИЙС БЕТТА ПЛАН КАПИТАЛЬНИ ГIИШЛОШЪЯРА КХОАЧАШЪЯР
(проценташ)

	Нохч-ГIалгIай АССР	Къилбаседа-ХIирий АССР	Черсий-Балхарой АССР	Дагестански АССР
Паччахьалкхен капитальни вложеней план кхоачашъяр	100,6	89,8	95	92
дIадахача шера цу ханаца нийсдича	111	105,6	105	105
Наха чубаха цIенош деча план кхоачашъяр	94	71,9	80	73
дIадахача шера цу ханаца нийсдича	109	117,1	88	86
Наха чубаха цIенош дIадалара план кхоачашъяр	79	63,4	60	74
дIадахача шера цу ханаца нийсдича	94	152,6	124	89
Шоай низаща подрядни балхий план кхоачашъяр	103	95	98	94

ЮРТА БОАХАМ

КПСС ЦК июльски Пленума решенеша, Пленуме КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева яьча доклада тIарча указанешеи выводашеи дегаш ураоттадаьча Къилбаседа Кавказа вежарашха йолча республикай юрта боахама къахьегамхоша, дерригача советски халкъо санна вай парте аграрни политика, юрта боахама производство дIахо айяра программа къоабал а еш, социалистически яхь йоаржаяьй лаьтта леладечеи хьайбай боахамеи, керда лакхагIа дола мулаш дахара тIехьа.

Нохч-ГIалгIай АССР кхашна, бешамашка, комсаш лелаеча шерра дIахьош да хьажкIаш, дуга, гидуаргаш, шекара свекла, комсаш, сом, баьцадаараш чуэцара балхаш.

БIаьсти дувча ялаташта лаьтта кийчдеш латт.

1979 шера хьувкъама лаьрхIа ялаташ дIадийна дала доахк.

1978 шера 10 октябре хьажкIий кхашкара гулъяьй 13 эзар тонн хьажкIаш. 11 эзар тонн дуга даьккхад. 10,6 эзар тонн гидуаргаш чуийцай. Бакъда уж культураш чуэцалга чакхдаьннадац.

Шекара свеклай кхацкара хьагулъяьй 1125 эзар тонн. Юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара 30 центнер дукхагIа йоаккх соахка яьхачул. ДIадахача шера енначул шозза дукхагIа комсаш дIаеннай паччахьалкхенга.

Колхозийн совхозийи фермашка айеннай хьайбайи оалхазарийи продуктивность, дукхагIа яьхай хьайбай продукташ, дегIаденад уж паччахьалкхенга дIалулга. Планал совгIа дIалуш я уж хIанз.

ХЬАЙБАН ПРОДУКТАШ КИИЧЪЯРА 1978 ШЕРА ИЙС БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР КХЫ ТIА А ЕННА ЗАДАНИ А ЛОАРХIАШ БОАХАМИЙ ДЕРРИГАЧА ТАЙПАШКА ГIОЛЛА ХЬАЙБАН ПРОДУКТАШ КИИЧЪЯРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР
(проценташ)

	Нохч-ГIалгIай АССР	Къилбаседа-ХIирий АССР	Черсий-Балхарой АССР	Дагестански АССР
Хьайбаши оалхазараши	99,2	105,5	94	105
Шура	102	99,1	101	104
Фуаш	110	94	88	106
Тха (шера план)	106	105	100,6	98
ДIАДАХАЧА ШЕРА ЦУ ХАНАЦА НИЙСДИЧА ХЬАЙБАН ПРОДУКТАШ КИИЧЪЯР				
Хьайбаши оалхазараши	104	98	100,8	95
Шура	103	105	105	104
Фуаш	108	89	113	100,1
Тха	105	106	99,0	105

1978 ШЕРА 1 ОКТЯБРГА КОЛХОЗАШКЕИ СОВХОЗАШКЕИ ХЬАЙБАН ПРОДУКЦИ ЯККХАР

	Нохч-ГIалгIай АССР	Къилбаседа-ХIирий АССР	Черсий-Балхарой АССР	Дагестански АССР
ДIаяхача цу ханаца нийсдича дулх даккхар (процентаща)	107	98	99,7	100
ДIаяхача цу ханаца нийсдича валовой шура яккхар (проценташ)	103	99,7	105	105,5
Кхоабача цхьан Iаттагара яьккха шура (кг)	1720	1913	1746	1445
ДIадахача шера цу ханаца нийсдича гулдаь фуаш (проценташ)	103	80	104	94
Яхнача цхьан котама тIехьара колхозашкеи совхозашкеи гулдаь фуаш	108	98	112	133

ТОРГОВЛИ

Торговлеи общественни кхачаниболхлоша пятилетка кхоалагIа шера шоай низаш тIадерзадаьд оттаяь йола товарооборота планаш кхоачашъяра, сеть шеръяра, керда прогрессивнегIа йола торговле формаш юкъеяхьара, бахача наха гIулакхаш дикагIа дара.

Нохч-ГIалгIай АССР-е паччахьалкхени кооперативни торговле, общественни кхача юкъе а боагIаш розничниторгооборот 1978 шера ийс бетта 474,8 млн. сом хиннай, хIаьта дIадахача шера цу ханаца нийсдича 4 процент дегIаеннай.

Цул совгIа потребительски кооперацеукх шера ехнай бахача нахагара хьанийцаи комиссионни продукташ 3,5 млн. сома, из хул плана 106 процент.

Грозне колхозий базарашка укх шера ийс бетта 9,7 млн. сома продукташ ехкай е дIадахача шера цу ханаца нийсдича 13 процент дукхагIа.

1978 ШЕРА ИЙС БЕТТА ЛОАЛАХАРЧА РЕСПУБЛИКАШКА РОЗНИЧНИ ТОВАРООБОРОТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР
(проценташ)

	Нохч-ГIалгIай АССР	Къилбаседа-ХIирий АССР	Черсий-Балхарой АССР	Дагестански АССР
Паччахьалкхени кооперативнии торговлеи розничнии товарооборота план кхоачашъяр — ерригa а цунца:	100,3	101,2	101	100,2
Розничнии товарооборот	100,3	101,3	101	100,1
Общественни кхачаи товарооборот	100,3	101,1	100,8	101,4

БЫТОВОЙ ГIУЛАКХАШ ДАР

Яхье яьннача республикай городийи юртийи быта служба болхлоша бахача наха гIулакхаш делга шердара чакхдаха лаьрхIа балхаш деш, гIулакхаш дара культура айеш шоай низаш тIадерзадаьд эггара хьалха уж гIулакхаш юрташка дикагIа а дукхагIа а дара.

Бахача наха гIулакхаш дара ийс бетта планаш кхоачашъяьй Нохч-ГIалгIай АССР, Къилбаседа-ХIирий АССР, Черсий-Балхарой АССР. Бытовой гIулакхаш дара план кIезиг-дукха кхоачаш ца еш йисай Дагестански АССР. Нохч-ГIалгIай АССР-е дIадахача шера цу ханага диллача бахача наха 1519,6 эзар сома е шийтта процента дукхагIа гIулакхаш даьд, царех городашка 808,6 эзар сом, юрташка 711,0 эзар сом. Бакъда 10 министерствайи ведомствайи предприятеша кхоачашъяьяц ийс бетта план. Из бахьан долаш наха ца деш дисад 88,1 эзар сома гIулакхаш, царех эггара дукхагIа ца деш дисад Нохч-ГIалгIай транспортни управлене гIолла — 68,3 эзар сом, «Чечингсортсемпром» объединене гIолла — 7,3 эзар сом, автомобилаш езарий ший лоIамагIарча республиканскиСовете гIолла — 4,1 эзар сом.

БЫТОВОЙ ГIУЛАКХАШ ДАРА 1978 ШЕРА ИЙС БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯР
(проценташ)

	Нохч-ГIалгIай АССР	Къилбаседа-ХIирий АССР	Черсий-Балхарой АССР	Дагестански АССР
Бытовой гIулакхаш дара план кхоачашъяр	101	100,5	100,7	99,6
царца:				
Городашка	100,2	100,0	100,4	99,6
Юрташка	103	101,6	101,3	99,5
1977 шера цу ханаца нийсдича бытовой гIулакхаш дар	112	106,5	105,6	107
царца:				
Городашка	109	106,7	103,7	106
Юрташка	117	106	109	108

Цхьа бутт а бисабац Сийлахь-йоккхача Октябра 61 шу дизара дерригa халкъа цIей тIаккхача. Къахьегама вахта дIахо хьош Нохч-ГIалгIай АССР фабрикий, заводий, колхозийн совхозийи болхлой, предприятейи организацейи коллективаш кийчлуш я къахьегама совгIаташца, иттлагIча пятилетка кхоалагIча шера итт бетта планаш ханал хьалха кхоачашъярца цу цIейна накъа яха.

Социалистически декхараш кхоачашдарга хьажар

ПЯТИЛЕТКА ДИЪЛАГIЧА ШЕРА ЧОТАГIА

Укх шера беррига мехка яьржаяр керда Советски Конституци — дегIаснача социалистически общества Керттера Закон — тIанийца хьалхара шу дуза цIей пятилетка кхаь шера декхараш кхоачашдарца белгалдаккхара тIехьара социалистически яхь. МагIалбике эггара хьалхарчарца из патриотически болам хьал а лаьца хьинаре къахьегаш хиннаб «Луч» совхоза къахьегамхой. Цунах доккха беркат а даьннад.

Совхоза кхаш леладераша дикагIйолча агротехнически ханашка чакхбаьккхаб кIимарс. Социалистически декхараш тIеххкоачаш а деш 1244 тонн ялат дIаденнад паччахьалкхенна. ИттлагIча пятилетка кхаь шера план ханал хьалха кхоачашъяьчул тIехьагIа диъылагIча шера чотах дIаденнад совхозо 400 совгIа тонн ялат. Паччахьалкхенга шура йохкара кхаь шера план 15-ча сентябреи дулх дохкара план 6-ча октябреи кхоачашъяьй цу боахама хьайбаш леладераша.

ДIадахача шерара кхоачамбоацараш дIа а даьха, цIенхаштта йоакхо яьй совхозе юкъарча хьайбашта гIожа а моша а доакъараш Iалашдара. Планах 820 тонн йолча 900 тонн дика йол кийчъяьй. 4000 тонн хьажкIий силос лаьттах еллай. Из хул планал 1700 тонн дукхагIа. Жа латтача пхе а отарашка хIаранахьа 500 тонн йолаш еллай силос. Цига хIаранахьа 100 тонн йол а я. Iана кийчо яьй отарашка.

ХIанз тIадоагIача шерарча хьувкъама йоакхо еш, гурахьара ялаташ дIадувш, бIаьсти дIаде дезараш зяьб оахаш, кхыдола гуйран балхаш чакхдоахаш ба совхоза механизатораш. Уж балхаш а дикагIча агротехнически ханашка чакхдаха лерхI цар.

МагIалбикерча дукхагIча боахамий а санна, совхоза керттера лостам ба комсаш лелаелга. 724 гектара тIа дIаегIа комсаш я совхозе. Царех 291 гектара тIара яраш хьатIадоагIача шера комсаш яла езаш я. Царна шпалера оттаеш, комсий гаьнаш йоIаш, къонаяраш лаьттах йохкаш ба хIанз совхоза комсаш лелаераш.

«Мишта вIаштIехьдаьннад шун иштта дика къахьегама толамаш даха?» — аьннача хаттара жоп луш совхоза директора Хамхоев Салмана дувц:

— Эггара хьалха сона белгалдаккха лов, тха совхозе цхьа дезал хинна вIашагIкхийтта бахаш а болх беш а ткъо гарггача къамех нах болга. Нохчий, гIалгIай, эрсий, гIумкий, казакаш, селий, хIирий, татараш, немций, кхыча къамех бола болхлой ба совхоза боахама хIара даькъе хьинар кхо ца деш къахьегаш. Дукхача къамех латтача интернациональни коллектива хьинаре къахьегам ба совхоза даьхача деррига толамий ларде латтар.

Совхоза беррига болхлошта юкъе шерра яьржа хиннай «ХIара кхайна — дикала Знак» яха, «Уллув цхьаккха а тIехьавусар ца хилийтара» тIехьара социалистически яхь. ДикагIа къахьегара кхаш а хьайбаш а леладерий къаьстта дегаш ураоттадеш яр иттлагIча пятилетка хьалхарча кхаь шера декхараш Советски Конституце шу дузача цIейга кхоачашдара тIехьа яьржа хинна социалистически яхь.

Совхоза партийни а профсоюзни а организацеша беррига болхлой юкъеозаш, боахама хьалхашка латта декхараш диззагIа кхоачашдара уж оарцагIбоахаш дика вIаштIехьъяьннхаяр цу ерригача формаех социалистически яхь. Баьча балха ханнахьа итогаш йора. ДикагIа хьокхамаш даьхараш морально а материально а белгалбоахар. Иштта социалистически яхь йоаржаь къахьегам вIаштIехьбаккхаро торо еннай тха коллективана дика къахьегама толамаш даха.

Дукха ба совхозе шоашта хьалхашка латта декхараш дизза кхоачашдеш, коллектива хьалхашнара бехитокхам бокъонца кхетабеш, гонахьарчарна шоашкара хьокхам луш, уж шоашта тIехьабаха ховш а могаш а бола балха хьалхалаттараш.

Эггара хьалхарча даькъе совхоза толамаш хьакхеллараш механизатораш ба. Царна юкъе дукха ба шоай декхараш дизза кхоачашдеш, тIехдика къахьегаш, массе а хана социалистически яхье хьалхалаттарий мугIарашка болаш хьабоагIараш.

25 шу да Цуцоев Дауд механизатора болх беш вола. «Луч» совхозе толашагIбарех комбайнер ва из хIанз кхоалагIча шера. Сезонни норма тIеххкоачаш а еш чакхбаьккхаб цо укх шера кIи-марс. ХIанз генараш чуэцаш ва цхьоалагIча класса говзанч. Болх цIена а беш цаIн ахи балха норма йоанкх цо хIара дийнахьа.

Иштта социалистически яхье хьалхалаттарий мугIарашка ба комбайнер Кузьминов Михаил, трактористаш Иножаев Iаддал, Боков Ахьмад, Радимов Зариф, Хашкиев Шамал, Боронин Николай, шофер Торшхоев Мухарбик, кхыбараш. Кхаш оахача, уж кийчдеча, гурахьа ялаташ дIадувча, кхы гуйран балхаш чакхдоахача тIехдика болх беш, моллагIа тIадилла гIулакх дизза чакхдоаккхаш ба уж.

Совхозо ханал хьалха шурен дулхи паччахьалкхенна дIадалара пятилетка кхаь шера план кхоачашъярах доккха дакъа доалл божа беттарий Мамергова Нурхана, Бокова Зейнапа, Веденбек Розай, Iаьсий леладеш йолча Узиева Бучий, жа леладеш волча Дадаев СайдIаьлий, дукха кхыболча социалистически яхье хьалхалаттарий.

ДIадоладеннад гуйран балхаш совхоза комсий бешамашка. Комсаш хьалъехка бIоагIий догIаш, комсий гаьнаш йоIаш, Iай шелал ца Iаткъийта царна лаьтта тIахьоакхаш ба комсаш лелаераш. Укхаза массарел а дикагIа толамаш доах Эльсанова Лейлас, Костоева Басрата, Абдыкаримова Маймунта, Газгиреева Лубас, Келигова Мовлатхана, Гетагажаева Фердовсе, трактористаИножаев Увайса, цунца культиватораш лелаеш болча Байсареи Iайнаси ИножаевгIар, кхыбараша.

Совхоза балха дерригача доакъошкара заказаш хул аьшкпхьар Хашкиев Махьмадгири волча. ХIаьта цо уж ханнахьеи дикеи кхоачаш а ду. 20 шу да Махьмадгири пхьар вола.

Дукха говзалаш караерзаяь ва совхоза тонарь Исаков Супьян. Эшшача моттиге цхьатарра дика кхоачашбу цо слесара, аккумуляторщина, вулканизаторщина болх.

ЧIоагIа дегаш гIоздаьнна тIанийцад совхоза къахьегамхоша КПСС ЦК Генеральни секретарь, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель новкъост Л. И. Брежнев Грозне хилар а цо Къилбаседа Кавказерча автономни республикай кулгалхошта даь хьехамаш а. Царна жоп луш, кердача къахьегама толамашца Октябра цIей белгалдаккха социалистически декхараш тIа а нийца хьинаре къахьегаш ба хIанз совхоз беррига болхлой.

А. ХАРСИЕВ,
газета соб. корр.

СУРТА ТIА: «Луч» совхоза дикагIвола жа Iу, Ленина орден лелаер Дадаев СейдIаьла.

Б. ЧЕРБИЖЕВА сурт.

Планаши карагIдаьннараш

ВАЙ ПЯТИЛЕТКАЙ—50 ШУ

«Пятилетка» — лоацца ништта ала Iемад вай пхе шера чухь мохк социально-экономически дегIабоалабара планах. Цу тайпара маIан доалла дош эггара хьалха арадаьлар 50 шу хьалха. Цу хана, 1928 шера октябре, СССР-е дIалархIа йолайир пятилеткай. 1976 шерага кхачийца уж нийс ярр. Л. И. Брежнева дешашца аьлча, сийлахь-доккхача кхиэхка нийс корта ба уж.

ХIанз иттлагIа пятилетка я, КПСС XXV съездо кийтъяь программа а йолаш. Цу тIа белгал ма-дарра 1980 шера СССР-е хьаеш йола промышленни продукци 109 процент хургья 1975-ча шерарча даьстача. Цу хана, 1928 шера, океанал дехьарча гиганто арахецача индустриальни продукце цифраш IалаIмате йоккхий хетар советски нахa. Цу хана Малхбоален оптимисташта хетар Советски Союза США-л дукха иттаж шераш тIехьаюсаш санна, хIаьта пессими-

сташа йоахар, массехк бIаь шера тIехьаюс. Цхьабаькъда, бIарчача индустриальни хан-юкъа тIехьаюсаш хинна ма-хинначул СССР мегар, из-хан-юкъ массехк шерага кхачийца лоацъе. Из де мегар шин дунен граждански тIемашка 39 миллион саг венна воллача, а политически экономически блонада, «шийла тIом» хиина боллаше а. ХIанз наггахьавар а шек вац, промышленни продукци хьаяра даькъе укх гарггарча хана СССР США-л хьалха ярхилара.

Юха дерзаргда вай хьахарча пятилеткагахьа. Цун итоаш йоалхаш, Советаш хьашт долаш я ахна цхьанна а тайпара хетадала йиш йоацаш, «Нейшн» яхача американски журнало яздора: «Росси» машинашца уйлаш е «йолхуш латт». ЦхьабаькъдIа, из вывод, дукха хIама IотIатоха дезаш яр.

ХIаьха Россе а хиина 1500 керда предприяти, автомобилестроени, химически авиационни промышлен-

ность, индустре кхыдола доакъош хьахилар — из дерриг а, бакъдар аьлча, доазол дехьара вембоахараш цецбоахаш яр. Къаьстта дика хоалора из капиталистически экономика дегIа ца ухаш бисача, дунен экономически кризис хиншача 1929—1933 шерашка. ХIаьта а хьалхарча пятилетка керттера итог яр овлангара хийца керда социальни атмосфера мехка юкъехоллар. Дунен исторе чухь эггара хьалха социалистически керттера карагIдаьлар бе болх хилар цIендаь дIадаккха. Тlехьара къахьегам биржа дIакъайлар 1930 шера декабре. Октябрьски революци хинна 13 шу даьнначаул тIехьагIа СССР-е ййза бокъо уьлар кхьега — сага керттера бокъо. Цу хана, юрта боахама коллективизаци яр балха долаш колхоза цхьатарра бокъо йола чиен хилар ахархочох — батрах, СССР берригача гражданашта керттерарех а керттера йола йиза наргIато — сего саг воацаве-

рах мукъавоаккха паргIато елар социализмо. 30-гIа шерашка долаш цуш дозлахьа предприяти, лаьтта долучарa а ца беш, шоашта. шоай делаза ма-дарра хIара дола эхара общества болх беш барберрига советски нах.

1930 шера вайцига юкъедоаладир берригаш а юххьанцара дешар чакхдаьккха хургья. ХIанзарча ханага диллача, лоадама хIама ца хета таро. мах-бьа варгIоаш донкха гIулахх дар. Октябрьски революци ялалехьа бахача нахьа дагIа дIа дир, ахархо бомба дакъаш дешар, дешайна хиннача мехка, дерригехьа бераш деша хайшар.

Цул тIехьагIа лерргIа чакхдаьккхар берригаш а йизза йоаца юкъера образовани. Ер хилар юккъе образовани дешаш хулга, тIехьара а масава а юкъера образовани хулга.

СССР исторе йоккха моттиг дIалоацаш я хьалхара пятилетка; советски нахьа дукхача социальни карагIдаьннараш наькъаш цигара хIанз вайна дIагaьна даьннача 20-

гIчен 30-гIчен шерашкара хьакоагIаш я. Нхы цхьакха масал а доаладерг а. вай. 1928 шера — хьалхарча пятилетка хьалхара шера оттайир цIенoшка чубахарах йола расценкаш. Цу хана денз (50 шера) цIаккха а хувцаеннаш уж. Наха чуьй цIеношт тоъаш дацар цу хана. Цига лаьраш дукхагIа нах бахар керттараш, цхьабакъда цу атта йоацача хана чухь хьоачалье вIаштIехьдаьлар нах чубахара проблема — социальни хьала тIабоагIача пайдан боарами теркал а ца беш, хIара дезала чубаха йиз дала баккха болхон принцип.

СССР-е хIанз квартирах боахкха мах юкъерча болхлой дезала бюджета 1 процент мара яц. Кхыметтел дерригача коммунальни гIулакхашца цхьана (ВIовхалца, электричестваца, газаца, дIайхачен шийлачен хица, кхыдолучунца) дIалахьачарa а дезала бюджетах 3—4 процент мара хилац из. Мехка хьаддеш дола нах чубаха

цIеношт дукхагIча даькъе пачхахьалхен средствай чотагIа хьалдеш да, хIаьта квартираш мах боацаш кхоач нахара.

ХIанз Советски Союзе дунен моллагIча кхыча мехкачул дукхагIа квартираш хьаю, цо хьахьокх тIеракаьшха пятилетка йолаш оттаяь нах чубаха цIенош хьалдар проблема йизза юхаячаьшеш хилар. Цо торо хилийтай, шу хьалха тIанийцача СССР керда Конституце тIа укх тайпара йоазув де: «СССР гражданий бокъо я нийс фусам хила».

«Машинашца уйлаш е» IоалоIмаенна Росси. Низ бола индустри хьаярца советски наха мегар фашистий бронированни экспорта доаттабаьча къовсаме дуьхьалъхетта а Iотбовла а. Цхьабакъда эггара керттердар да, вай мохк «налха уйлаш е»; социальни нийсхон категоргеша уйлаш е Iомабалар. Вайгара из хIанз дIаIомаде йиш йоацаш кхыбаьннар.

Геннадий ПИСАРЕВСКИЙ,
АПН экономически обозреватель.

Иттлагiча пятилетка мулаш

АГРОХИМИИ ЛАЬТТА ЛЕЛАДАРА ЭШАРАШ ДЕШ Я

Советски Союза Коммунистически парти хаддаша уйла тIаухийт мехка юртбоахама хIама хьахоллаш дола нийсон дегIадоалдаре. Из лоархIамегIара дехкар къоастадеча гIо деш я юрта боахама кеш йола хIамаш. Из чакхйоаккхаш, минеральни удобренеш арахецача дунен тIа хьалхара моттиг лаьцай вай мехко: условни единицехь йоалхача 96,7 миллион тонн минеральни удобренеш арахийцай вай промышленнос 1977 шера. ТIа-гIа дукхагIа хул царех йоахха минеральни вещества (1965 шера 25,2 процент хиннача 35 процентага кхочаш дукхагIа хиннай уж 1975 шера). Ахнел совгIа йола тIахкиийта лаьтто лу продукци минеральни удобренеш шерра, Iилман ларда тIа пайда эцар бахьан долаш кхийтай.

Боккха тернам тIабахийтар агрохимии дIахо дегIаболлабара духьа ха йоацаш хинначa КПСС ЦК Пленумо. «Лаьттан а хьайбай а продукце производствени оттабаь бола» боарам теркам а беш, — белгалдоахар Пленуме, — 135—140 миллион тоннага кхоачаде лаьрхIад хьатIайдаьнача пятилетке юрта боахама минеральни удобренеш лоаттаелга...».

Цхьабакъда кхоачам болаш удобренеш хилар гIулакхах ах дакъа мара дац. ХIара лоархIаме да царех Iилман ларда тIа пайда эцара вIаштIехьдаянхар. Цунна гIо ду агротехнически служба центре керттерча моттигашка а. КПСС XXV съезде Л. И. Брежнева йоахар, данза дардоацаш хIама да «...агротехнически служба хIара боахама багаца халонаш теркал а еш, ма хулла лакхагIа хьувкьам тулла таро хулийтагIйола служба дика дIаоттаяр».

Вай мехка агротехнически служба кийле я цхьатарра-кхача лаьрхIа гIа отталый программаш холх беш йола 205 зональни, областий, крайн, республикай агрохимически лабораторен. Юкъерьа лаьрхIача царех хIаране лелабу дерригa а лаьрхIача 2,7 миллион гектар лаьтта тIа 250 боахам. Лаборато-решка къахьегаш ба 12 эзар специалист — агрономаш, агрохимикаш, зоотехникаш, экономисташ, картографаш. ПачхахьалкIено царна хьалхьо вай ханара оборудовани вахара а балха а мел эша хьалаш дола лаборатории комплексаш.

ТIехьарча 11 шера агрохимически лабораторешa тохкаьннай лаьхI 390 миллион совгIа гектар долча лаьтташтa, лаьттан тIоаныта 200 миллион совгIа анализаш яьй, цу даькъе гумус, мистал, азотa лелаш йола форма, калий, фосфор кхьеддиалдегаш тIоаны я хьахтар къоастадеш ярр а йолаш, хьежад цонаш, дьигIенаш, дукхача шераштa лаьрхIача молхаш тIайолча лаьттай хьалдар минитад. Цу дерригa хьал торо хилийтай мехка колхозашта совхозашта 740 эзар агрохимически картограмма оттае. Лабораторешa гIулакхIайт уж боахамашка, уж боахамаш удобренеш пайдан дар къахдорхьa рекомендацеш дала.

Лаьттан тIоашта агрохимически тохкамаш даро торо хилийтар юрта боахама эшачa питательни элементий керттера тайпаш малагIаш да ха. Къаьстта лоархIаме яр агрохимически лабораторешa 1964—1975 шерашка колхозий совхозий кхашна язьиша тулла мотт лаьрхIача лаьтта ха (бертгаш a лаьрхIача). Опыташ лаьцар мехка ерригa почвенно-климатически зонаш, хIаьта мехка ерригa почвенно-климатически зонаш, хIаьта вIашIехьаьккхаш деча лаьтан тIоацарча питане элементаца a пханагIа чуба хилийташ хувзувра хьажача хIара кхайнеи участкашка эггара дикагIа хургIолча удобренеш нормаши сочетании дилхаре рекомендацеш яла торо а хилийтар.

Фу делар цо? ЛаьрхIача гучадаьннай, агротехнически служба хьагIа лаьрхIа дIадахийтача хIара сомо 6,76 сома хьувкъам тIаккхетилга.

Агротехнически служба лоархIамегIарча дехкарех цаI да юртбоахама продукце хиламчa лаьрхIа тIахьа агрохимикаша къоастад лаьттах юкъедаьлла продукцеш мел азот, фосфор, калий я къоастадаь да. Iеш. Цунца мел белок, клейковина, крахмал, хьахаш, шекар, витаминаш, микроэлементаш а я. Ховш ма-дий, баьцовгIана эшача минеральни хьаллас регулировани еш, илатийца белокиь кошториша кхорхмал къайлех хьоагеш къехьаш кхошташ. КхаIоасташ шекарa хьера и хIара тайпа боарам 2—3 процент, шекара свеклай шекарча боарам 1—1,5 процент лакхбелга IолIаш. Цу тайпара да. Цу юккъе IIаьна лаьхIа бола хIара, цу йийцача культурай гентара хьувкъам лаькх да ду, хIана пайда хила тIах лаьрхIача Iайна I цу порядкагIа 4—5, 20 — 25, 15 — 20 процент лакхбара нийсса.

Агротехнически служба разделех цаI я, доакъарца дегIах латаш йола хIамаш меллай теркал а деш, хIара лаьрхIа цу лаьрхIача, баьн царагIа цу юрт хургIолаш доакъара дийна кхоастар. Цу тайпарча рационнех пайда эцаро хьа вай продуктивность лакхъе.

ДIаяда доакъар 13—18 процент кIезигу.

Iилма-технически прогрессо советски агрохимиганца управление хIанзара средстваш. Хьа а я ль толамца болх беш я юртбоахама производствена химизаци яра управлени ю автоматизировании система «АСУ-агрохим». ХIанз укх сахьате цуина чуйоагIа кхойтта вычислительни центр, дIахо йодача хана цуш балха юкъеоаргья облассташкарешов совзни республикашкарех юртбоахама продукцеш юртбоахама йола вычислительни центраш. Оттаяь а юкъе хьа йолаеш а я союзни республикашкен кхоккхача экономически районашкен (комплекс «СОУНД»). Цу тIа дерригa а дола хьалаш теркал а деш, юртбоахама предприятешна (комплекс РАДОЗ) минеральни фондаш оптимальни хьисапе дIа-кха кийсьера дакъаре, агрохимикаш кхорар дIаI тIадеттаркйн боъонца йола питательность теркал а еш (комплекс ТРОПА), юртбоахама хьайбаши оалхазараш хьабара рационашта оптимизаци яра, кхыдерий дакъера рекомендацеш телара йола информацеш кийтъяра автоматизаци еш йола программи комплексаш.

Дай-мехка а доазол дехьара а опыто хьахьох, технихки химически средствахь ланхха эффективность а йолаш пайда эцара тIабода эггара хьахьалара мехк яр боахамашка кхьмоенна юкъе доакъ агрохимически центраш вIашагIйоккхар хилар. ХIанз укх сахьате вай колхозашко совхозашто болх беш я химически дакъера дерриго балхаш юкъегIачеш йола 26 эзар механизированни звено. Цу отрядий ларда тIа тIехьарча шерашка мехка хьалхавоаш центраш. Укх юкъарча хьалнерча цу кертте зуза юкъера а колхозийн совхозийн мукъагIа я. ЗIамагIа долча боахамаша агрохимически центраш хьаю боахамашта юкъерча кооперац хьахех. Боахамий а центрий а агротехнически цхьа хьажарна центрашка цу ханагIча даькъе йолаш хул таразий боахам а тукосмесительни агрегат а йолаш йола механизированни склад, хьалхагIа дргIоаш доакъа йолаш механизированни отряд.

Йоккхий агрохимически центраш хьаяра опыто хьахьокх, юрта боахамашкара мехкара гIулакхаш дара балхашта ючи концентраце, специализаци, комплексни механизаце кулгашца ду балха цIендаь дIадаха, къахьегама овсарле дикка лакхе, боахамашка производственни хьувкъамашта тIакхетаце ела Iалашде, удобренеш йоаелла дукха кIезигда, химизаце средствай эффективности чIоагIа лакхъе, торо хулийтилга. Иштта, Украински ССР Черкасски областерча 19 колхозех совхозех боахама балха яьча анализо хьахьехкаду агрохимически центрий балха юкъара экономически эффект шера 2,7 миллион сома хургдолаш бедалаш хилар, хIаьта капиталовложенеш хьамнаташт шин шерал кIезигагIча хана.

Мехка боахамашта удобренеш хиетамца пайда эцаро юртбоахама культурай хьувкъам дикка лакхбе. Масала, Краснодарски краерча Кировоградски, Хмельницки областашкарча, мехка кхыча районашкарча дукхача колхозашкен совхозашкен дIадахача шера ч-бена ваьлата кIа ерий кхы кьам гурахьа дув кIа гектара тIара 50 а кхы дукхагIа а центнер, хьажкIаш — 60 а кхы дукхагIа а центнер, мукх — гектара тIара 45-нгара 55 центнерага кхоачаш бар. Нийсача бустамаш органически а химически а удобренеш йийхача хьувкъамашта кхоачабаь боахамашка пайдан тIара гектара тIара 70 а кхы дукхагIа а центнер йолаш ялат дацар.

Цунца цхьана ала дезаш да юрта боахама агрохимически пайдаш деча пайда эцаш дола дулага хIанзаш хIанз а кIезигa дац аьнна. Дукха хIа йоацаш хиннача КПСС ЦК Пленуме даха а доагIаш техкхийтарг доккха тIара, цу гIулакхца хIанз а бу лакхьера, хIане ше-шийна эшачун мара уй ца еш а хила еззача бесса эффективностаца пайда а хилашца пайда эцаш а йоацаш я моттигаш.

Дукхача колхозашкен совхозашкен удобренеш дIа-кхойхалча а хьажарна тIа лоархIа а хана йоаш, техники хьалхагIа ха лахьарча агрохимически боконашт телхаьа.

КПСС ЦК Пленумо лаьрхIар центра я моттигашка а агротехнически служба юртбоахама органий цхьаьнаIатхьа тIа дIачуелча бакъхьа хургхилар, ерригa цу гIулакха лаьрхIа йола производственни база а керда тIара а лаьрхIа дагаIа дIа а луш. Цо гIо дергда кхы а эффективнегIа а дила а лаькха хьувкъам чукхиара пачхахьалчен совхозашта.

Виктор ПАННИКОВ,
академик, В. И. Ленина цIерагIча юртбоахама Iилман Ерригсоюзни ахадемие вице-президент.

КХОАНА—КХАЧАН ПРОМЫШЛЕННОСТА БОЛХЛОЙ ДИ

КХАЧАН ПРОДУКЦИ—ДИКАГIЕИ ДУКХАГIЕИ

Нах эшача товарашца Iалашбара кхачан промышленность боккха лоархIам болаш йолга кхета а деш, СССР Лаккехьарча Совета Президиума Указаца чIоагIдир 1966 шера денз кхачан промышленность болхлой Ди оттаде аьнна. Цу хана денз октябра хIара кхоалагIча кIирандийнахьа дезду из, хIаьта укх шера — 15 октябре.

КПСС XXV съезда шийча доклада тIа А. Н. Косыгина аьлар: «Укх пятилеткагIа а кхачан промышленность дIахьаха хана санна дегIайоагаргья. Советски наькха материальни хьал-торо лакхдала боарамга хьежжа, даькхау наха эша товараш хьадеш долча отраслей лоархIамаш царна хьалхашка латтабеш лахаш деккхараш».

Парте XXV съездо доккхийн бехктокхамен деккхараш оттадаьд кхачан промышленноста болхлойта хьалха укх иттлагIча пятилетке. Царех цаI да КПСС XXV съездо чIоагIдаьча халкъа боахама керттерча локастамашка кхачан промышленность 1976—1980 шерашка 26—28 процент дегIайоалае лаьрхIа хилар.

Халкъа боахама кхьча доакъошца санна, кхачан промышленноста а чакхъяха езаш я дIахо йодача хана планировани яр тоадара тIаерзаль мероприятеш.

Эргаьнхха тоа еза вIашбувзам болча халкъа боахама планий ЯIахьхача хана, пхе шера, шера система. Планировани еча хана хьава веза отраслевни территориальни принципаш цхьана боагIаш йий.

Иттлагiча пятилетке кхачан промышленноста доакъош дегIаоагар арахеца продукци дукхагIа хиларца дезаденна Iац, из дуззадена а да производстве тоъал дика хувцамаш хиларца, производственни кхоачашена дукхагIа елга корт мал ешара а ма инийн торош еш ллиштна доалла сонна керттера эшеча соцу чакхъем.

Юхь-ча сериалнуш энтуздиагIа хьа бохаш долуш дIахьерпра:

ярах, ништта предприятеш техникаца кердахарах.

Нохч-ГIалгIай АССР кхачан промышленноста доакъошта юкъе лоархIамера моттиг дIалоац маькх йоттача промышленносто. Дукхача шерашка из дегIаяр ассортимент шерьярцен арахецача продукце дикал лакхъярцен, ништта производства эффективность Iилма-технически прогресса ларда тIа дегIайоаларца дувзаденна хургда.

Республика кхачани промышленносте дегIайоагIача дика гIо ду сом, комсаш кхедар, мах, минеральни хин запасех пайда ийбаро.

ТIадоагIача шерашка мехкача хIамай консерваш арахецилга 2-зза, совгIа дукхагIа хилийта лерхI. Къаьстта дегIадоагаргда закусочни баьцадаарий, маринадий консерваш, натуральни соаш, цу даькъе кулдарованни Iаькийн-облепиховни яраш а йолаш арахецилга.

ЛоархIам болаш да культурни хьуни сомах экстракташ хьаяр. Уж тIехь тайпашта арахецаргья хана 250 тонн шера арахецаргья.

Шоай чурча торонех пайда а эцаш гора хьалхалатача предприятей «ДукхагIа, дикагIа, кхоаба!» къахьега ахa инициатива хьал а лаьца мнистерства предприятешa социалистически дехкараш тIайийдадар продукци маьхьала яккхара план 27 декабре кхоачашде, белгал совгIа 250 эзар сома кхачан товараш маьхала дахен.

Предприятей коллективаша толамца кхоачашьяьй 9 ботта планаш. Продукци маьхала яккхара план министерстве гIолла 101,1 процент кхоачашьяьй, хIаьта валови продукце план — 100,5 процент.

Планал совгIа маьхала яьккха продукци 285 эзар сома я, цу дакъе: берригa

тIаккхеташ йола продукци къахьегама овсарле лакхъярах кхийттай.

Кхачан промышленноста министерства предприятей коллективашa дика хьаллахаьхна тIера «ТIехьабусараш боацаш бе болх» яха Ростовски областа къахьегамхой инициатива.

Министерствана чуйоагIача ерригача 14 предриятe кхоачашьяьй продукци маьхала яккхара план. Ерригача министерстве йола предприятеш къахьегама овсарле 1978 шера ийс бетта 100,7 процент хиннай, хIаьта дегIаяр 3,9 процент хиннай. Министерства предприятешта юкъе лелаяьча социалистически яхье дикагIа дола хьонкамаш даькхьд «Ачалуки» яхача минеральни хий арахецача, пятилетка кхаь шера план 4 октябре кхоачашьяьча заводо. Карарa шу чакхдале цу заводо арахецандарг планал совгIа 120 эзар сома маьхьала минеральни хий.

Маьхка комбината коллективо продукци маьхала яккхара ийс бетта план 27 сентябре кхоачашьяьй, хIаьта шу чакхдалалехьа эзар совгIа 100 эзар сома продукци маьхала яккха лерхI.

Московски шиъ Ленина орден лелаеча производственни ботанмаш дуллалкъахчийхьина отталчо объединенe хьахьле ла лаеча производственни бригадаша йолаяьча «Кхачан промышленносте болхлой денна — 10 толаме кIира» яхача девиз хьаьлааьнай кхачан промышленноста 14 предприяте, 48 бригада, 9 участкъо.

7 октябрь тIакхочаш пятилетка кхаь шера план кхоачашьяьй декханаш тIакхеттадар маьхка комбинатa хьаьлхарa булочни изделеш арахецача цхьан участкан Грозненски макарони фабрика 3 бригадой. Уж кхоачаш а бад.

1978 шера шин шерап ийс беттан оттаяь хиннача хал-

къа боахама планел совгIа кхачан промышленноста министерстве гIолла арахийца хьал товараш 2241 эзар сома да, вешта аьлча 102,7 процент.

Продукци дукхагIа хилар дерригa а къахьегама овсарле лакхъяларца дувзаденна да.

Арахецача продукце дикал лакхъялари стандарташ нийсa лелаяри хьахиннад предприятеш технологически оборудовани хувцараш, технологе керда формаш юкъейахкарах, изделей керда тайпанаш хьаде доладарах.

Министерства предприятешка беш ба продукце дикала управлени яра комплексни система кийч а яь болх юкъейахьара болх.

Вокххa болх чакхбаьххаб министерстве гIолла продукцена аттестаци перeаттестаци ярa болх. Аттестаци е езаш мел йолa продукцена дикала 1-гIча категорехь аттестаци яьй.

Наькха хьалчаш кхы а дикагIа кхоачашдара укх пятилетке Грозне хьалъергья изделеш арахеца кхи 132 тонн йолa маькха завод, 600 моттига лаьрхIа профтехучилищаш заведени комплекс. Ачалукерча минеральни хин заводa, Шелковской райпищекомбината реконструкции ергья.

ТIехдика производственни хьонкамаш дахарахи коллективa общественни вахаре дакъа лацарах донкхий пачхахьалхен совгIаташ деннад кхачан промышленноста дукхача болхлойта. Царех ба Грозненски маькха комбината В. И. Ленина орден енна Е. П. Латыш, Къахьегама Цlеча Байракха орден енна Т. А. Цамаева, Н. И. Овчинникова, иштта кхыбараш а.

Кхачан промышленноста Денна сийленца накъабоагIаш социалистически яхьe дикагIа дола толамаш даькхд № 2 йолча маькха завода, Грозненски маькха комбината, Шалински райпищекомбината, иштта кхыча а коллективаша.

В. МУНАЕВ,
Нохч-ГIалгIай АССР кхачан промышленноста министра заместитель.

Шоай профессиональни цIей тIахкхочаш укх денношка геттара хьинар айденна къахьегаш я Грозненски № 2 йолча маькха завода колхоза оборудовани ецаш Малгобекски соковни завода коллективо.

Завода арахецача продукце дикала тIахьожаш я лаборатор заведующи Гандалоева Фирдовс. Цун де дезараш дукха да, цхьабакъда цо кертера лоархIаш дикеи йоагIача бессеи анализ яр да.

Цу завода продукци вай республике меттел, вай мехка кхыча миIингашка а дозал арахьарча мехкашка а дIакхуххьийт. Цудухь из ара-

хецара бехктокхам боккха ба. ДукхагIа долча даькъе цигара дIакхуххьийтар дараш цIенбаь калиброванни фух долен генараш да, иштта декоративни фуьн тайпаш а да.

Шийн декхараш дика кхоачашдеш къахьегаш хьайбагIа Ф. Гандалоева, хIаьта цо доккха дакъа лоац завода общественни вахаре а.

СУРТА ТIА: сокови завода лаборатор заведующи Ф. Гандалоева колбашца сока боарам бусташ я.

Тексти сурти Б. ЧЕРБИЖЕВА.

ХЬИНАР ЛАЬГI ЦА ДЕШ КЪАХЬЕГ

ХIара отрасла, юкъара дараш дацаш, ши-шийг цIей хул. Тахан гаргахкаьча кхачан промышленноста болхлой ди.

Республика духкхача предприятешца цхьана СССР керда Конституци шу дузача денна а, шоай цIейна а сийлена накъавоаI Республике союза производственнийи комбината кондитерски цех. Цар арахецача продукце ассортимент шера еце а, шоаш арахеца продукци дикеи, наькха хьаштaш кхоачашдеш хец дар.

Дуащаргда вай цеха колективах дикка плана лаьцна, царех уж дика лоархIабу.

Шу долалуш цехо декхараш тIайийдадар иттлагIча пятилетка кхаь шера план СССР керда Конституци тIанийцa шу дузача денга кхоачашде аьнна. Цхьабакъда кондитераш хьалхабаьлар лийрхаьча хана, кхаь шера план цар кхочашьяьй 1 октябра.

Цеха коллективаш толамаш дар ю боалийт комбината социалистически яхь дикка вIаштIехьаьккха хиларо. Шоайла шерра социалистически яхье а я яьна къахьегаш а хьамнге тIехIаьхьяьна цхьа лаькха дIакъиалдаш. Ерригa дикка хьакххьа дикага вар хьакххьа Ларькова Екатерина ВасильевнагIа кондитерски цехо котало лелаю ю яхье.

Яхье котало яккхарца къахьегама толамаш совдоал коллективо. ХIара ханна хьалабетта итоаш ю царна юкъе яьнабара яхьа. ХIаьта цIаккха лаьгI ца луш къахьегаш я коллектив «ХIара балха ленна — дикала Знак» яха-

ча девизагIа. Цудухь цеха балха тIхь шу совгIча хана цхьаькха рекламаци еннадц потребителашкара.

Шоаш хьакъ бола болх оссаре бу цеха коллективо. Оборудованеш боагIаш бола пайда эц, сеца латтийташ, технологически режимаш телхаш. Цудухь цу цехе къахьегама овсарле 106 процента хиннай и, дIабахача ийс бетта.

Варттайна я коллектив шоай потребителашца а, продукци маьхьала яккхара 9 бетта план цар 113 процент кхоачашьяьй.

Дерригa а вай мел дувца толамаш ши-шегIа хиннадац, уж хьадьараш СССР кердача Конституце шу дузача денна хьал цIейна — кхачан промышленноста Денней сийленца накъабоагIа къахьегамхой кулгаш, хьинар да.

Укхаза болх яхьа барт болаш вIаштIехьбаьккха ба—цаховр къоначара дIахьехар, кхьегачаьнча опытах пайда эцаш.

Шоай хьинари низи кхо ца беш производственни планаш социалистически декхараш кхоачашi тIеххкоачаш деча къаьста белгалбаьнбар цу цехе болхлой Дунаева Тамара, Инаркаева Сарсар, Недобежкина Хрестина, къахьегама ветеран йола Ахмадова Малика. Цу болхлоша цхьа миит а ха зехьа ца йоахха хIара хьакъ болх бу шоаш беш бола болх Цудухь цар аьттув а боал. ХIаьта хIара хьакъ бола болх цIейца, цар дикача толамаш пай дика вIашахтта, къахьегама а къаста из цех деханьа ювдаш я комбината коллективе.

Х. АУШЕВА.

Хьинар айденна къахьегаш ба укх деношка Грозненски № 2 йолча маькха завода болхлой. Кхачан промышленноста болхлой дезача ДенцIей сийнна къаьхьегама вахте этача завода цехаш ю юкъе хьалхара моттиг лаьцна тIемпа арахецача цеха коллектив. Ийс бетта план ах хьалха кхоачашбаьй цеха болхлоша. ПланагIа лаьрхIачул совгIа арахийцай 114,2 эзар сома маькха товари продукци.

Дика толамаш доахаш хилар белгалбаьна ба маькх йоттараш Алихаджиева Зара, Ивкина Нина, Зубайраева Зара, мастер Мислоурова Марем, кхы дукхха а бараш. Цар шоаш кийчю продукци дикеи тIехдикен мара а ца хулийташ, хIара сменагIа норман 120—125 процент кхоачашдеш.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) З. Зубайраева, Н. Ивкина, мастер М. Мислоурова кийчача продукцега хьожаш я.

И. ПЛИЕВА сурт.

МЕРЗА КХАЧА—ДУКХАГIА

Кхоана кхачан промышленноста болхлой Ерригсоюзни ди да. Цу цIейна дика къахьегама толамаш деаш накъабоагIаш Грозненски маькха комбината болхлой. Кхь дийнахьа бусба тоннагIа кхоачаш маькх, булочно-чIоакий, кондитерски (вафельни) изделеш кийтъю укхаза. Тха коллективо цхьан шерагIа дехьлeлар хьалхьана бахача наха эша кхачa дукха оттабаргда шийна тIалатта бехктокхам боккха хилар.

Пятилетка кхоалагIча шера план ханал хьалха кхо-

чашъяьра шерра социалистически яхь йоаржашьяьча комбината болхлоша ханал хьалха, 27 сентябре, кхоачашьяьй. Цига маьхьала товарни продукци арахецаран план ма хьалха кхоачашъяьй 72 эзар сома маьхала тайп - товари продукци. Цу предприятешта сом хьаяш кхьегама овсарле 2,6 процент тIеккхоачашъярах арахийца. Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах производствена хходадь итт

эзар совгIа сом. Укх шера комбинате керда арахеца йолаяьй ийъ тайпара изделеш. Царех я моз тохаш и булкиенаш, вафлеш, белгородски кIаьда маькх, дира чIоракаш.

Ши-шегIа хьахиннадац комбината коллективо доаккха дола къахьегама толамаш. Цун керттера бахьан да болхлойн хьинар дIа беш къахьегаш, коллектив юкъе лелаеча социалистически яхьан кулгалделла кхетамца ваштIехьдаккхар.

«ТIехьабусараш боацаш бе

болх» яхача девизагIа къахьега комбината коллективо а боккха толам бакькхаб. Планови задане кхоачашъеш я предприятера ерригa производственни участкаш, бригадаш, цхьаь кхы дола болхлой сделщик.

«ХIара балха денна — дикала Знак» яхача девизагIа комбината болхлойн а хьалхара зараш йоацаш а бераш. Шоаш кхохьийча хIара дола болхаш дахьжаь хьал тIахьачаш, болхлой продукци дикагIа хилийтарен бертара толам бахх бола тоабарен дакъе. Хьалха хулаш хинна брак

шозза совгIа кIезигъеннай болхлой бия кхедаш стандарташ юкъайлашо йола продукци наьх а юкъийтар кхачан сете дIакхуххьийтилга. Продукце дикагIа хилара тIехьажаш лоат-

табара комплексни система юкъейахкар дола къайчон юкъедолаш дIадоладала коллективе. Из система 1980 шера юкъейолаш лерхI укхаза.

Уж толамаш доахача хьана къахьегама кхоача къамарина хьаллара а хьегаш хьаддаша социалистически яхье хьарлахьаш. Хьалхахьа хилар къахьега белгал баьна ба маькх йотта мастер В. И. Овчинникова, бод хьувр А. Вондарь, маькх йоттараш Е. П. Латыш, А. Находкиева, опарацщица Л. Ахмадова, маькх

йотта мастер М. Н. Тофелюк, кхы дикагIбараш а. Духьала шоаш дика хьахьегаш пайданца кхечу а дика нийсбалийтар шоай опыт дог раза доалаш дIалу цар новкъосташта, эпаш дола гIо ду царна.

Ший къахьегама толамаш тIа-тIа тоа а деш толамца кхоачаш тIеххкоачаш а лерхI комбината коллективо пятилетка кхоалагIча шера планi совгIа кхоачашьяьй социалистически декхараши.

А. ТАРАКАНОВ,
Грозненски маькха комбината партбюро секретара заместитель.

ДОГIЗОЛ ДЕХЬАРА

ЦаI йоьла социалистически Вьетнам бубенна кердa ва-хар хьалдеш—къаман эконо-мика эргашкахь товеш, со-циализма чIоагIа материаль-но-техническа база вIашагI-йоллаш. халкъа вахара хьал тIехь-тIехьагIа тоадеш йоал. Мехка сихха деглайоалу индустри. ХIара шера про-мышленни производства де-гIаяра темпаш 12—13 про-цент лакхлу. Мехка карта тIа аллха дIадахача шин ше-ра хьахиннай дукха про-мышленни районаш. ДIахо деглайоалу экономика лоар-хIамегIа йола энергетика, металлурги, кIор боакхха промышленности машинаш кхоачо промышленности санна йола отраслеш.

Донкха доттагIал леладу советски морякиашца вьетнам-цой портовикашца.

СУРТА ТIА: Хайфонски порте. «Иван Коробцов» яхача советски теплохода ка-питана помощник И. В. Ива-нови (аьттахьара вар) матрос И. Магери (аьрда латтар) вьетнамски доттагIашца цхьана.

В. СОБОЛЕВА сурт. ТАСС фотохроника.

Калейдоскоп

АГАТА КРИСТЕ КЪАЙЛЕНАШ

ХIанз йоацаш йолча англиски йоазонхочун Агата Кристе дерригача романаша тIехьара а кхетаву дешашвар эгзара чоалхахетIча къайленех, гучадоахь зуламаш. Амма йоазон-хочун шин вахарс хIанз а тIехьа ца кхе-тешт цхьа эпизод. 1926 шера декабрь бетта цу хана цIи хеза йоазонхо хинна Агата Кристи, цхьаннега а хIама а ца оалаш, цIа-гIара дIаяхар. Из ла-ха... оарцагIаьнкхаяр полици. ЦхьайТта ди даьлча корайир яйна хинна форда йистерча цхьан сатиннача курор-терча зIамигача пансионатера. Шин йоацаш цIи а делаеш яхаш хин-най из. Ше хьуьа хIана сеналр цхьанна а сага-га дьницада Кристе.

Йоазонхо йолча Кэтлин Тинзиа «Агата» яхача шин биографическ романа кIийле хьий цу исторех. Декабрь бетта дахкха долалуш да из цIи а йолаш дола фильм. Амма дола-лургдий-те? ГIулакх миштад аьлча, Агата Кристе йоIо гIоттадаьд романа авторан фильма продюсерашна дуьхь-ларча искаш дола дош, доацаш хIама яккхара веннача саг цIерах пайда эца йиш яц цун тIехьенга хоаттам а боаршаш хьа заявлени а яь .Из доа дуwаш а йоь процесс сентябрь бошш йолаеннай.

(АПН).

АЭРОДРОМА ТIА ДОХК ЭТТАЧА ХАНА

«Ультрасистемс ин-корпорейтед» яха аме-рикански фирма йоал-леннай дохк доархаш доаш доахаш долча йоалла керда установка хьас. Метеосводкага хьежна автоматически йоалу из болх бе. Франц Пресс агентства хоам бечча тайпара, цуна цхьа минут мара эшаш 3600 метр IIIахьа а 70 метр лакха а йол-ча участка тIара дохк дохадаран цу тайпара, гIаттара-Iохара опе-рацеш iалашъяран. Ке-пайоазонo яхар бакъ-даде, эффектипосташ-рача установкашкахь дохаранча из деха ду-хьара долча установка хIанэалца мел хинна-рел тIех я.

(АПН).

ЕГИПТЕ БЕРАШ ДОВР

«Аль-Ахрам» яхача каирски газето беча хоамах, Египте IалаIэ-мате лакха ба бераш довра боарам. Царна хулача лазарий керт-терча бахьанех цIа ор-ганизмана хий ца тоь-арда дувзадена да. Шерра-шера 60 эзар гаргга керда Iодаь бераш 50 эзар совгIа шерагара пхе шерага кхоачаш ха йола бера-ши дов дегидратацех. ЦхьаБакъда, гезта хе-тачох, цу явлене кIоар-гагIа дола овлаш—кхача эсала хилар дерригача вахара бо-арам хозуш лохбалари.

(АПН).

ХОЗА ГИПОТЕЗА

Мичара йолаьй Александир Македонске шин походаш? Мича кхийнай из? Древни Македоние столица мича хиннай ца ховш хилар бахьан йолаш хIанз-залца хьа цу хаттарашта дуьш хоадам боллаш жоп дацар.

«Рейтер» яхача агентство хоам бечча бесса, классически ар-хеологена хетаьча XI-ча Дунен халкъашта юкъерча конгрессе че къамаьл деш гречески профессора Манолис Андроникосa заявлени йир столица малагIча моттиге хиннай хIаз яь йиш йолаш да аьн-на. Цо ларде лувц Вер-гина яхача хьал ц-ама доахаменех хьахинна-ра ярчалгIаш гочах а йоацаш бола ЦаргI.

Цига корададь цхох хьа, хIаьта царех цхьанне чу дIавелла воаллар Александр Македонске да Филипп ва ала йиш йолаш а да. Кхоь каша аксамбль тара я наьчахаш дIа-бехкаш хинначa мотти-гашка. ХIаьта гаьна кхи-лла йиш яц дворец чу-йоагIа столица а. Тохкамаш дIахо деш лар, хIаьта царе лаьрхIаме археологически хIа-маш гучадаха а мег.

(АПН).

СТАРТЕ... ХЬАКХАРЧ

Тараканий адараш, бога-пхьидаш пхьида-ши хехкилга—уж деррига а бех, деррига бовла-вахкхача зритело дIа-деx моллагIа а кхидар. хIа хиннар. «алмаз-кIиг».

Чуделлар доллар а долаш дола хьана хингал хила мегаш дола цу тайпара «жов-хьара кIиг» корададь Иллинойсерча Рой Холдинга. Сонта а долаш волча йоккха йо-баче рекламий бюро директоро ше баллас мукъа волча хана хехка Iомаю...хьакхарч.

Са хеха хь-кхилгаш,—докхал а деш дувц Холдинга,—дунен тIа эггара масса-гIа я. Иллинойсерча хьакхех Iехача «спорт-сменийн» вIашIIexьдоал йиш минутага кхачача хана удал пхийтта метр хьахча гаьна. Тре-нера лерхIачох, цо ЮмаIерий кхы а масса-гIа ада йиш я.

Октябрь чахкбоалаш Холдинга свинарника чурча «Седжэй» старт е еза Тэйлорвилле, Ил-линойс штат. Цу хьай «чемпионий» толамаш дIахадергда электрон-ни финишача, хьахин-нараш дIагойтаргда сердалон табло тIа. Свинарника да дикача пайдага дотдоахаш а 45 эзар зрители ма хьакъ дергий хьакхех Iехача «Спринтерашка» хьа ва бахьна.

(АПН).

КЪАХЬЕГАМА КХЕТАМ БАЛАР

«Бераштeн кагирхоштен кхетам балар, кхувш йоагIа тIехье вахарах къахьегаман кийчъяр Комму-нистически парте, Советски пачхалкхено, проф-союзаша, комсомоло, къахьегахой производствен коллективаша хадданза йоахко еш хIама да», — аьлла белгаддаькхар новкъоста Л. И. Брежнева дешархой къахьегама объединени ЕррнгСоюзн слета доакъошохна ше дахьийтача моаршал тIа. Кхувш йоагIа тIехье вахара, къахьегама кийчъяра дешаш дагадоахкаш ба тахан деррига а — школа а, дезал а, общественность а. Тахан цу деша хь-къехха тха газета тIа вIашн дагадар дувцаш ба РСФСР заслуженни хьехархо, Карабулакерча № 1 йолча школа директор Фролов Михаил Савельевичи Карабулакерча № 2 йолча юкъерча школа произ-водственни дешара мастер Жеребцов Иван Васильевичи.

М. С. Фролов: Иван Ва-сильевич, хьехархочун гIу-лакх Iайха карайицча хьа-харча дийнахьа денз, вешта аьлча тхъаь итт гаргга ше-ра болх беш ва хьо Карабу-лаксни юкъерча школе, ца-рех пхелагIа шу да произ-водственни дешара мастер волаш. лакхерча классашка-ра дешархой трактора тIа болх бе Iомабеш хьо хьавоа-ла. Хьай балкхаш аьлча дувца далар Iа. Дийша баьннарех доалла, хьона дукхагIа бо-хам беш дола хIама гIулакх мала-гIа да? Цу тайпара са хаттар хьона тамашийна ма хета-ла.

И. В. Жеребцов: Къилба-седа-ХIирий педагогически института физико-математи-чески факультет йисте а яь-кха, дукхаха шерашка мате-матикиа физикех хьехаш хин-нав со. ХIаьта хIанз лакхер-ча классашкара дешархошта трактор лехка Iомабеш ва. ДIадахача дешара шера, ма-сала, экзаменаш дика дIа а еннаь, механизаторий удосто-верени дIаийцар итт класс йистельхкхара 64 саго. Цу даьхье дукхаьха йийгаша а.

Къонача ахархой районни конкурсе шоллагIа моттиг лаьхкар тха Оздоева Любас. Из деррига а хьа бераш тха бошхе хиннарг Кирова цIерагIча колхозе трактораш тIа болх беш ба хо-аь-юкъера нах мара бац школа йистелькаха-рех. Берригача бокхагIбокха гIулакх-куна сана новкъа да школа йистелькхахарех лаь-тала, ахархочун, хьайбаш леладечун къахьегамца бе-зам кIезига хургболаш хьал-кхебаь хилар. Лалла — тех-ника, «езза тайпа» профес-сеш. хIаьта уж цхьаннга ди-на а шоай моттигаш хьахор-жалуш бац.

Таханара механизатор — из ва инженер а агроном а. Из ше цхьааь вус, нагахьа санна иштта ала мегаш дале, илат дIаде кхай тIа, цудухьа цуннa ха деза болх дикагIа малагIча боарaме, малагIча техническа хьалашка бергба. Безам тIаргIоргбола гIулакх дац из?

Газета тIа язду, кхьча моттигашка итт класс лехараш шоай бIарччача классаца колхозе е совхозе болх бе ба хоаш. ХIаьта ай-гара из бахьаш дац. Кирова цIерагIча колхозе болх беш ба Часыгов Аслан, Костю-ченко Иван, Гайтукиев Ахь-мад, Хамхоев Яхья, Картоев Юнуш — берригаш а тха школа йистелькхха итт соьнк ца.

М. С. Фролов: Ишта ний-слу из, сона хетачох, кагирхошта дукхагIча даькъе шоай знанеш опыташ кхьметтел шоай колхозе е хинна шоай хьахинна-мегара гаьна йоалаш хьа йоазонаш. Цу гIуланха дукха, аз-м аргдар, къаьстта дохкха хIама дугурдар дешархой бригадага. Аз ювцар бокъонца йола де-шархой производственни бри-гада я.

И. В. Жеребцов: Со раьза ва. Шеко йолаш, бригада йоккхен лоархIамен моттиг я кагирхошта къахьегамца кхетам балара юртбоахама профессешта уж Iомабаре гIуланха. ХIаьта цу тайпара бригадаш (масала, Ставрополе санна), халахете а, Сунженски районе йоацаш я. ХIана? Цу тайпара торонаш йоацаш я-хьа гIа сунженски колхозашка? Цу хьахьеха, шоашта хетар аьлча бакъаьа дацар-хьогI районисполко-ма юртбоахама управлени на-чальника, колхозий предсе-дателашка? Дика бригадаш ца хуле колхозий надрай проб-лема къоастаьлургIоацилга кхетадац-хьогI колхозий кул-ларчаьа хьахьахьахьахьа шеш?

М. С. Фролов: Хьо бакъ ва, Иван Васильевич. Кхоа-ненна болх беш йола соци-альни полигон а хинна дIаш-тай школьни бригадаш Ставропо-ле, Украине, Советски Союза кхача моттигашка. Шоаех тешам болийта а йоккха авторитет йолаш а я цу бригадаш. Кхо-на кадраш кийчъю пхьоалле а хинна дIаттай уж. 1957 шера вай районерча «Путь к коммунизму» яхача колхозе эггара хьалха вIашагIйол-лачa дешархой бригада воспи-татель вар со. ДагадоагIа со-на, бригада членаша мел колхозе безам тIаьба хьана йора хьажкIаш кхеяра опыт, селекционерашна еннача за-данегIа цар керда сорташ хьал мишта кхедора. Халахете а, колхоза кулгалхой бех-кагIа дIахорчa шерашка кхы дегIалаьзар бригада. Цу ха-нарча кулгалхоша кхетадай-цар, керда дIадоладь гIу-лакх санна йола, школай практике хьалагIа цIанхха а ца хинна дешархой брига-да правственни социальни хьесапа диллача башха-ди-на торонаш йолаш хилар. Те-шаа лов, бригадаша кховнен-на болх беш хилар кхолоза хIанзара председателаа Сун-женски районе эггара дукхагIа кхетадергболаш колхозий председате-лашка дIа-хьей цIерагIча колхоза председа-тела нов. Наумовна дIахайта цо гIортараx са хIама хилан-бар.

IомаIара бригадо леладу кха дохкха доацаш, цхьа-бакъда цу тIа керда техника лелае, опыташ е, кердагIа дола сорташ кхьедадаа-лаьтта лeладара эггара пай-данегIа йола методаш Iомае цо... йиш хургйолаш хила деза. Дерригаа балхаш колхоза спе-циалисташца хьалхалатта-ращцен дага а дувлаш чакх-дала деза. Бераш колхозера вIашагIаллача баьхаьа хила яр хьалха хиначa Кирова цIерагIча колхоза председа-тела нов. Наумовна дIахайта цо гIортарах са хIама хилан-бар.

И. В. Жеребцов: Цу тай-пара бригада сона дагайоала-ла дукха ха я. ХIаьта из вIашагIеллача бахьанах хи-лар хьалха хиначa Кирова цIерагIча колхоза председа-тела нов. Наумовна дIахайта цо гIортарах са хIама хилан-бар.

М. С. Фролов: Цунна дона доал. Наа дийнахь. Деррига бера кхетам балара дешархоша кхетам балар вIашагIйоахалеш хiлан. Дешархой бригада оацаш хилара цIерагIча хьалхара, ... дешархой производствен дика вахьара опытах а деха хIа, хIаьта кIиза хIама керда йола ...

даша лерхIачунна юкъа цхьанха хIама ца хилар. Цу хьалхарчар-хIанзарча юрт-боахама цхьаннхьа профес-сешна хьакъехьа дешар-хошта цхьаннхьа хIама ца Iо-маяь хIама а ца iомаенна, хьанна къехкабу уж, лаьттах леладар гIуланха адамашта кора-даь пайдана хIамаш хьадел-ла, ахархочун къахьегама къахьегама безам тIаргIорбола цун-на дергдолеш уйла чуйоссайдешархошта.

И. В. Жеребцов: Вай шин-не мел бувцараш, Михаил Савельевич, лакхерча клас-сашкара дешархой ба. Къа-хьегамцара безам-м бера ха-на денз, дезала юкъе болий-та безаш ма-бий.

М. С. Фролов: Шеко яц. Ишта хьехам бала а беза бе-ра дезале, дейна даха ха йоацача берий учреждение из долча хана денз. Цигахьа ду-кха хIамаш дус вай теркал ца деш. Массаза а ишта хьадоагIаш цу а хьадоагIаш да-ку нах из, цу ха-нара долча хана бера йоахко елга, из диза кхилча кхоачам а бий, дуташ хилар. Эггара хьалха деша доагIача хана школе доаладу бер, тIаьнна цунна дiалаш, стихилаш дагарде хоI ха гIерташ хул массава а, цхьабакъда даси наназ шийна могIача тайпара хьахьега из Iомадаьдий, къахьегама безам тIаргIоргбола уйла цуна чуйоссайдий. Къахьегамаш дукхагIа безам хул берий, функагIа да а цхьа хIама деш ца хилча сатем хилац цар. Цудухьа царна къахьегам дукхабезаш ца безари. ДоккхагIчарех тийша ца ду гIулакха керттера да-ла безам дезал да.

И. В. Жеребцов: Къахье-гама тIера, общественни хьаштаьа мутIахьа болча дезала сий хьалхьайдича ба-кхьа хургбар аьнна хет со-на. Вай Карабулаке дукха ба цу тайпара дезал. Цу дезал бераш а хул, массаза яхар мо, къахьегама тIера, дика дешаш, шоашкара хоза оама-лаш хулаш. Бер эхаммига хьалха хьалхаа деша къахьегам дукхабеза даьнаала, цо хьалхагIе а хорж шийн дего къоабалбеш йола професси. Цу тайпара дезалашка бе-раш кхедара опыт дIайоар-жара тIаьхь а эзар хьана хинна ца Iеш, производствен-ни коллективнаш партийни профсоюзни организацеш а я.

М. С. Фролов: Цу балха кIеранг-дука опыт Iоалье № 1 йолча Карабулакски школе. Цига ужжамо болча дезалий хьакъехьа дувц школьни радио чу хьаьаа кIа, классашка еча берий дайн йоахойн собранеша, дахьа-йоахой университета заня-тешка. Цхьабакъда промыш-ленни предприятий производ-ственни коллективашка ю бу из болх. Со дог тийша ва, промыш шоай бераш дилагIа кхетаде гIертаратгта идеша даьдидаргаш гIир-тергдаргыеоларч ахргIанна терг-йола ха йоагIаргйоллах.

И. В. Жеребцов: Цу гIу-лакха хьо бакъ ва. Новкъо-стал эш школана. ХIаьта из цунна ба, кIамбагIа школе цу хьахьа духхьал хьаьвоаш хьехархой ЕррнгСоюзни съез-да моаршал луш дахьийтача КПСС ЦК, СССР Ла-кхехьара Совета Президиу-ма, СССР Министрий Совета Письмо тIа: «Школьни гIу-лакхашта юстара йиса йиш яц хьаь цIа партийни, проф-союзни, комсомольски органи-зацеш, цхьа хIа колле-ктивна».

М. С. Фролов: Хала да ялата ка хьалхкебе. ХIаьта лаьтта леладерашта цу гIу-лакха берригача мехко нох-кьостал а ду. ЦхьабакъДа кхее. Цудухьа школа болх а шийна дохкха новкъостал хургхилара сатувса.

Цар шоайла даь къа-маьл дIаяздадь
А. БАКАЛЮКА.

КИНОГА ХЬЕЖАРИЙ ТЕРКАМГА!

1978 шера 27 октябре денз Челюскинцей цIерагIча кинотеатра экранаш тIа дIахьокха доладергда керда бос бола шин серегIа дола художественни фильм.

ТАМАШИЙНА КХАЛСАГ

Сценаре автораш — Евгений Габрилович, Юлий Райзман;

Режиссер-постановщик — Юлий Райзман;

Ролаш ловзераш: Женя — Ирина Купченко, Шевелев—Юрий Подсолонко, Андрианов—Василий Лановой.

Кинофильм хьададь «Мосфильме».

1978 шера 20 октябре городе Новосибирске хургья воргIазлагIа арахийцача кхаж боагIача РСФСР ахчан-хIамай лотерея тираж.

Цига ловзаргья 86 «Москвичи», «Жигулин», яха автомобилаш, пхе марнагIа йола 430 мотоцикл, 43 пианино, 172 телевизор, ужжамиссел «Спутник-403» яха магнитофонаш, 645 радиоприемник, 215 «Аккорд-203» яха электрофонаш, ужжамиссел «Ломо-214» яха кинокамераш. Кхыдола иразе билеташ йолаша кхочаргда фотоаппараташ, «Полет», «Слава» яха маIача нахьен «Чайка» яха кхазахьехи сахьташ, «ЗИЛ» яха холодильникаш.

Цу тиражагIа ловзаргья иштта электрически самовараш, хIамаш тега машинаш, баракъаш дутта машинаш, электробритваш, тхан спортивни костюмаш, петара цхаралаш, фабрике хьадаь кIувсаш, кхы дукха бахача наха эшаш йола хIамаш. Ахчан кхажамашта юкъе хургда 200, 150, 100 сом кхажамаш.

Иразе билеташ нийцарашка кхоачаргдола дерригаа хIамай ахчани кхажамаш 4 миллион 601 хургда деррига лаьрхIача 7 миллиони 740 эзари сома болаш йолаш.

Тираже дакъа лаца безам болча лотерейни билеташ эца йиш я тIаьхьара, сберегательни кассашкара, бузаама предприятешкара, «Союзпечать» киоскашкара, кинотеатрашкара, вокзалашкара.

Гострудсберкассай Нохч-ГIалгIай Республикански управлени.

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ!

1979 ШЕРА «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ЯЗЛЕ

Газета язлу бузамa ерригача отделенешка а промышленноста предприятешкарча, транспорта, гIишлошъеча организацешкарча, дешара заведенешкарча, колхозашкарча, совхозашкарча, учрежденешкарча, общественни организацешкарча непайоазу доаржадеча общественни уполномоченнешка а тIа.

ГАЗЕТ ЯЗДАРА МАХ: шера — 3 соми 12 кепиг; иx бетта — 1 соми 56 кепиг.

ДИЦ МА ЛЕЛАШ «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ХАНАХЬА ЯЗЛЕ!

ТЕЛЕВИДЕНИ

14 октябрь

I ПРОГРАММА

8.00 — «ХIа». 8.35 — «ГIубрация гимнастика». 8.55 — «АБВГДейка». 9.25 — «Шоана, дай-нолюй». 9.55 — «Музыкальни киоск». Музыкальни программа. 10.25 — «ДикагIа дола товараш — дукхагIа». 10.55 — «Шоллагiа пхьа»... 11.25 — Концерт. 11.55 — «Денни пхьа». 12.45 — «Спортлото» тираж. 13.00 — «УчаксIена». Таллам-информационни программа. 13.45 — «Ахархой къамаьл». 14.30 — СССР халкъа художник Е. Ф. Белашова. 15.15 — «Лунни соьнжаш». Берашта лаьрхIа фильм. «Капитана Гранта бераш» яха художественни фильма дIахо. 15.35 — «Содружество». Телевизионни журнал. 16.05 — «Арж а гIирс — ...». Музыкальни альманах. 17.00 — «Игра». Телевизионни. Бригадая къамаьл. 17.20 — «Хьахьи-тахь...». 18.00 — «Кердадахар». 19.15 — Армени коммунисте ЦК хьалхарча секретара К. С. Демирчяна къамаьл. 18.25 — «Воша». Кинопрограмма. 19.00 — Армени искусства мастерашна концерт. 19.35 — «Ревизионни комисса председателъа» яхача телевизионни художественни фильма премьера. 21.00 — «ХIа». 21.30 — А. Пушкина А. Блока стихаш йолаш Г. Свиридова романсаш. Солисташ — СССР халкъа артистка Ленински преме лауреат Е. Образцова. 22.05 — Спортивни программа. 22.50 — Художественни гимнастика йола СССР Кубок кхоьнташ яхь. Рига передача. ЧаккхьIча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

16.10 — Кхоана — кхачан промышленноста боахкой деза ди. Нохч-ГIалгIай АССР кхачан промышленноста министр В. П. Лейна къамаьл. 16.30 — «Кхачан промышленноста боахкой, хоалаш». Концерт. 16.55 — Кинохурида. 17.05 — Партийни организацешта къахьегамa. 17.15 — Музыкальни программа. 17.25 — «Кхы цIахьа хIама». 18.00 — «Дзилака хьалхе». Художественни фильм (телеверсия заявкех). 19.00 — ... 19.45 — Ж. ... 20.00 — «Рус-тамаш хьалхашкахь». Фильм-бале. 20.15 — «Берашта». 20.30 — «Киноикаьхьа лоулеш». 21.00 — «Къалдоаса хIама». Художественни фильм.

15 октябрь

I ПРОГРАММА

8.00 — «ХIа». 8.15 — «Зарядка е дIаотта!». 8.55 — «Иллеш оаа «Носпрус» яхача кагирхой хоро. Телевизионни художественни фильм». 10.00 — «Советски Союза гIуллакх яздан». 11.00 — Фильм премьера. 11.30 — «Варвара Краса — дIахьа кIажар». Художественни фильм. 12.30 — «Музыкальни киоск». 13.30 — «Театральни спектакль». А. Сухово-Кобылин. «Кречински ловзар». 15.00 — СССР ... 16.00 — «Дунен халкъашта юкъара... Кхачан промышленноста министр В. П. Лейн. 19.15 — «Шун письмаш».

мышленноста болхлошта лаьрхIа концерт. 20.00 — «Киноинкахьа хоуш». 21.00 — «ХIа». 21.30 — «Шоана мел дезаш...» Концерт. 22.00 — Художественни гимнастикех СССР-а кубок яхкара йола яхь. Ригера передача. ЧаккхьIча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

8.00 — «Э. Григ безама хьакъехьа йола пьеса». ДIахоки РСФСР халкъа артиста И. Ивановна. 8.40 — «Олимпиада-80». 9.25 — «Художественни дезал шоана». 10.00 — СССР халкъа художник А. Пластов. 10.30 — «Дийнача хьаьа дунен тIа». 11.00 — «Гиприхьа почта кхи музыкальни программа. 11.30 — «Поэзи» яха альманах. 12.50 — «ЦIевкхаш вола кагирхо» ... 14.20 — «Кинопанорама». ... 18.00 — «Динамо» (Киев). «Локомотив» (Москва). ... 20.45 — «Лакхача вахьараэке». 21.30 — «Къайлабаса селайда» яха художественни фильм.

РАДИО

14 октябрь

6.30 — «ТIехьа хIама дух шо дотгалгIа?» (похчий меттала). 8.45 — Хоамаш. 8.55 — Аннараш. 7.10 — Республиканска газетий обзор. 7.55 — Аннараш. 8.25 — «Къонал» яха радиожурнал (эрсий меттала). 8.55 — Аннараш (эрсий меттала). 10.00 — «Эпос-моаз» яха сатирически журнал (похчий меттала). 13.00 — «Довзал хьалха»; «Орфей» яха поэтически-инструменталиски программа». 13.40 — «Ялт кхехьала дукъе». 14.00 — «Иштар набарча...» ... 19.30 — «Кавказ маьлха аьхьара» яха радиожурнал. 19.40 — «Кхачан промышленноста боахкош лаьрхIа». Концерт.

Хоттам

Тахан республике гIоллен Грозне хувцалуш мохкаш а йолаш, йоачан а хана йоацаш, малхбузехьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьехкаш хилен фегара температура республике 10—15, Грозне 12—14 градус йоккал йо-лаш хилар лаь.

Кхоанен ломмен мохкаш а йолаш, кхоана — йоачан а йоацаш, ломма — цхьайолча хана дохк а делхаш, малхбоалехьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьехкаш хилен фегара температура бийсана —3 +3, дийнахьа +10 +15 градус хилен лаь тарлу.

Метеостанци.

Тахани кхоанен хургда

14-ча ОКТЯБРЕ

С. М. Кирова цIерагIча культуран салаIарен парк. 17.00. Бавцара театр. Нохч-ГIалгIай пачхалкхьехен филармоне симфонически оркестра концерт. 18.00. Кинолекторий. «Комсомол Сийлахь-боккха Дай-мехка тIема шерашка» яха лекци. 18.30. «Сийлахь-боккха Даймехка тIема шерашкара комсомольско - кагирхой поэзи» яха кинофестиваль.

15-ча ОКТЯБРЕ

С. М. Кирова цIерагIча культуран салаIарен парк. Кхачан промышленноста болхлой Денна хетадь дукхача наькха сакердар. 17.00 Бавцара театр. Н. К. Крупская цIерагIча культура Дворецa художественни самодеятельноста концерт. 18.00. Кинолекторий. «СССР-е кхачан промышленноста детIаахар» яха лекци. 18.30. Тематически фильмаш хьокхаргда.

ФЕ ХИЛА

Укх тIеххьарча хана каст-каста хила дьинад гIашлой дакъа болаш е цар бехкагIа наькъашка транспорта дувзадена хулаш дола хатараш.

Нагахьа санна ше ца хиллча, цу сахьате лора тIаьвда сег — тIаьхха еза тIаьхха веш чу-кхьа цуння шин могашал йицлу кхьан цо, наькъа хаьнаш телхадеча, гаргга кхьачна хана, хьалхашка гIолла вогIа, вердда тIехкелоча сагА болашцачу тIаьхха дола. Шуьй могашал йицлу цунна шин наькъа тIаьхха вехча ваьлла веш. Цхьабакъда шин могашал ... Цхьабакъда шин могашал йицлу цунна иштта наькъа тIаьхха ваха.

уйла йоацаш дар бахьан дола-лаш цо ше автомашинага доалаьа а ба вайца, накъбал дехьа-сехьа валгахь — царна вIалла дош а хетац.

Масала, Стари Сунже бах-хаш вола А. Гантемиров саррахьа гаргга къахьa йоагIача автомашина хьа-хашка гIолла дIаведда хин-вар, цигга дIачалхаш а кхувш каьстIа наькъарчa тIаьхха больнице Iовiлла. Хоьhсарaн дIачатта хIаьма гIочIагIа цу хьайн кхиннай пен-сионерка М. П. Гоголева, машинаш ухача наькъа дехьаволагIа моттиг кхерамне йиннийш дела а хьожаш йоаш

хиннача цунна «Жигули» гIаьхийтта.

Цхьабакъда къаьста шоай тайпара, къархьа вIалла шек а боацаш даьла бовла берий хьаьш лаьрхIа цу лаьтта Iаш дIалла йоацаш.

Гаргга хIинца хинна автомашин болаш нохчий ОГНХРС СМУ-1 снабжени начальник В. Н. Сотников.

ДIадахача кIиргаьа 65 аварий хиннай республика наькъашта хIа 11 сег пе а вувш, 26 сега чувш а.

НГIАССР МВД ГАИ.

ГДР. «Цемаг» яхача город Цейцерча завода кердача продукцех цаI — дикала знак йолаш цо арахецаш йола «УБ-14-12» яха универсально экскаватор я.

Цу предприятие гIиллон мехкаш дIадоахьий дох-кош боалаш кхьара кертера наччахьалкхе Советски Союз я.

АДН—ТАСС сурт.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; бехктохама секретара — 3-34-38; партийни вахарен культурай отделен — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела—3-42-28; письмой отдела—3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отдела партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарен, ереи, шоаттеи деношка

СФ05299. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 7298.